

Församlingar i Åtvidaberg vill vara i skolans tjänst

— Den negativa attityd som man förut kunde möta här och var i skolorna när det kristna budskapet skulle presenteras har försvunnit. Förändringen har skett på ett par år. Nu möter man nyfikenhet och öppenhet. En attityd som vi ska försöka att ta tillvara.

Det säger EFS-pastorn Hans-Eric Hägg i Åtvidaberg. Han har tillsammans med pastor Roland Källsten i pingstförsamlingen under våren arbetat fram en utförlig information om på vilket sätt en kristen församling kan samarbeta med skolan.

Församlingen i skolans tjänst heter skriften. I projektet som bl a fått mycket beröm av skolstyrelsens ordförande, ingår samtliga församlingar och frikyrkor i kommunen.

— Vi hoppas förstås att vårt erbjudande kan svara mot intentionerna i den nya läroplanen om samverkan mellan skola och föreningar, säger Roland Källsten. Att ge eleverna möjlighet till kontakt med när-samhällets föreningar så att eleverna kan få impulser till meningsfyllda fritidsaktiviteter.

I informationsmaterialet redogör församlingarna för alla tänkbara möjligheter till kontakter. Eleverna inbjuds till studiebesök i kyrkorna.

De inbjuds också till diskussioner i livsåskådningsfrågor. Detta med utgångspunkt från de läroböcker som finns. Roland Källström har bl a läst igenom samtliga läroböcker på högsta-diet för att få en grund.

Vidare räknas alla möjlighe-ter upp till medverkan inom

ramen för SIA och frivilliga aktiviteter.

Församlingarna kommer att profilera sig vid morgonsamlingar. Man erbjuder sig att ställa upp som intervjubank när elever vill ha hjälp med uppgifter till specialarbeten. Och man berättar om möjligheterna att prya i församlingsverksamheten.

Till detta kommer så en mängd uppgifter om olika kontaktpersoner i respektive församlingar.

I onsdags presenterades hela materialet för alla lärare på låg- och mellanstadiet. Inom kort ska också lärarna i religionskunskap och andra på Alléskolan få information.

— Vi hoppas att det här grundmaterialet ska bli ett bra hjälpmedel för lärarna, säger Hans-Eric Hägg. Faktum är att det redan börjat ge effekt.

En som reagerat mycket positivt på initiativet från kyrkorna är skolstyrelsens ordförande Roland Johansson.

— Ett utmärkt initiativ, säger han. Nu hoppas vi från skolans sida att också andra föreningar kommer med liknande information om sin verksamhet och de möjligheter som står till buds för närmare kontakter.

CHRISTER BERG

Samtliga kyrkor i Åtvidaberg har gått samman i ett projekt där man presenterar sitt utbud för skolorna i kommunen. Församlingarna vill vara i skolans tjänst och erbjuda sin medverkan på alla möjliga sätt. På bilden de båda pastorerna Roland Källsten och Hans-Eric Hägg, som arbetat fram materialet

Åtvidaberg

Goda förutsättningar för oförändrad skatt

Av allt att döma tycks det bli oförändrad kommunalskatt på 16 kr i Åtvidaberg nästa år. När förvaltningarnas önskemål för några veckor sedan räknades samman var glappet mellan utgifter och inkomster sex milj kr. En summa som skulle motsvara en skatthöjning på ca 1 kr och 30 öre.

Men ett nästan veckolångt manglande har visat att det finns förutsättningar att pruta bort de sex miljonerna.

Utgångsläget var alltså ljusare i år för ledamöterna i budgetberedningen när man i måndags satte sig ner för att

delaljgranska det omfångsrika materialet. Förra året gällde det att utjämna ett glapp på elva miljoner.

I budgetberedningen sitter tre representanter för majoritetspartiet socialdemokraterna med kommunalrådet Göte Edlund i spetsen. Vidare ingår representanter från de övriga fyra partierna.

De nödvändiga prutningarna kommer sannolikt att drabba gatukontoret, parkförvaltning o s v. Barnomsorg och äldreomsorg prioriteras. På driftssidan kan man skära ner utgifterna med ca 3 milj kr och ungefär lika mycket på kapitalsidan.

Än så länge finns inget politiskt förankrat förslag till hur nästa års budget ska se ut. Det

är nu partierna börjar gå igenom siffrorna sedan deras representanter fått en redovisning tillsammans med kommunalråd och förvaltningschefer.

I början av november samlas kommunstyrelsen för att under två dagar försöka komma överens om ett förslag som sedan ska föreläggas kommunfullmäktige för beslut den 26 november.

— Det ser ut som om vi kan få en hygglig budget, säger kommunalrådet Göte Edlund. Och med drätselchefens föreslagna 3 milj till investeringsfonden och nästan lika mycket till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter kan vi få en god gardering för framtiden.

CHRISTER BERG

Trenden tycks nu vända för Folkets hus i Åtvid

3/10

– Verksamheten har hittills gått över förväntan. Fortsätter den här positiva trenden – och varför skulle den inte göra det? – kan vi kanske halvera den budgeterade förlusten på ett par hundra tusen kronor.

Det säger Jonny Lönn, som är föreståndare för Folkets hus i Åtvidaberg. Han har jobbat på den posten sedan slutet av 1979 och dragit det tyngsta lasset när det gällt försöken att vända den negativa trenden för Folkets hus.

Bioverksamheten, som länge varit en stötesten, har efter en del justeringar börjat bli självbärande. Vid årsskiftet var besöksfrekvensen på söndagarna ungefär 30 personer. Den siffran är nu mer än fördubblad.

– Även andra rörelsegrenar bär sina egna kostnader. Danserna mer än väl. Lokaluthyrningen går bra på kvällstid,

men sämre på dagtid, säger Jonny Lönn. Men vi arbetar vidare på den sidan.

Till hösten har man nu på Folkets hus beslutat satsa på ett betydligt bredare utbud än tidigare.

– Vi har fått utrymma för en satsning på kulturella evenemang, säger Jonny Lönn.

I det program som i dagarna skall distribueras till hushållen i Åtvid återfinns sådana begivenheter som en livs levande teaterföreställning, där det bjuds på en komedi av Molière. I december kommer Nils-Börge

Gårdh och sjunger tillsammans med sångare från Pingstkyrkan i Åtvid.

Vidare blir det en nyårsrevy i Åtvid igen efter flera års uppehåll. Visserligen inte av de gamla lokala förmågorna utan ett dakapo av den revy som Inge L Franzén & Co ger i Linköping.

Till detta blir det framträdanden av balalajkaorkestern Slaka strängar, av den allt mer populära Lollo Asplund, av Åtvids ungdomskör samt mögen dans till Arne Harges och en discodans.

CHRISTER BERG

Skolkök och matsalar fungerar bra i Åtvid

Hälsovårdskontoret har under början av höstterminen inspekterat samtliga skolmåltidslokaler i Åtvidaberg förutom den vid Falerums skola. Hälsovårdsinspektör Bernt Persson konstaterar i sin rapport att genomgående var skötseln av lokaler och utrustning mycket god.

Detta innebär ändå inte riktigt att skolmåltidslokalerna går fria från en del kritiska omdömen. Det gäller t ex för

hållandena vid Hannäs skola. Nämnden medgav för tre år sedan att skolmåltidslokalen i Hannäs får användas t o m läsåret 1982–83.

– Men, säger inspektören, även om skolans framtid där efer är oviss är det nödvändigt att en del förbättringar genomförs i lokalen eftersom den åtminstone fram till nämnda tidpunkt skall fungera som livsmedelslokal och arbetsplats.

Vad som i första hand bör åtgärdas är arbets- och serveringsbänkar, utbyte av porslin och glas, ordentlig varmhållning, klädskap och städutrymmen.

Beträffande Långbrottsskolan säger Bernt Persson att de nuvarande skolmåltidslokalerna i skyddsrummen i källaren måste betraktas som provisorium. Arbetsmiljön är påfrestande.

I rapporten påpekas också att personalutrymmen och kylutrymmen skulle målas redan 1976. Så har ej skett.

CHRISTER BERG

Spillolja i skogen undersöks i Åtvid

Vad händer med spillolja i skogen? Finns det siloanläggningar som läcker? Sköts gödselstäckarna? Vilka utsläpp utsätts våra sjöar för?

Det här var frågor som hälsovårdsnämnden i Åtvidaberg behandlade i onsdags. Det är många utredningar som man föranstaltat om för att få så snabba och utförliga svar på som möjligt.

Hälsovårdskontoret har fått i uppdrag att göra en inventering av oljehantering i skogen. Man har bl a fått en uppgift om att motorolja i skogsmaskiner måste bytas var hundrade timme. Nu vill man ha reda på

hur det går till och vad som händer med spilloljan.

I samma veva skall kontoret undersöka kommunens bensinstationer och deras hantering av bl a spillolja.

Redan har en undersökning inletts beträffande gödselvärdansläggningarna runt om i kommunen. Den skall fullföljas, menar nämnden, som också uppdragit åt personalen att undersöka eventuella utsläpp av pressafter från siloanläggningar.

Slutligen har påbörjats en kontroll av alla avlopp och utsläpp till sjöar och vattendrag. Ett stort projekt, inte minst med tanke på att det i kommunen finns åtminstone 250 sjöar värda namnet.

CHRISTER BERG

Hälsovårdsnämnden har varit ute och tittat på en del kök i samlingslokaler. Man har beslutat godkänna köket i Folkets hus i Åtvidaberg som varmhållnings- och serveringskök. Det fyller således inte kraven för ett komplett restaurangkök. Likaså godkänns köket i Rumma Folkets hus som varmhållnings- och beredningskök. Ägaren påminns om att matlagning och annan beredning av livsmedel inte får förekomma i lokalen, då bl a kylskåp och lagerutrymmen saknas i köket.

Förekomster av fenol har konstaterats i sjön Nedre Virken vid Viresjö såg. Ur teknisk synpunkt är fenolhalten anmärkningsvärd, sägs det i analysresultatet. Hälsovårdskontoret har fått i uppdrag att undersöka fenolens spridning i sjön och varifrån fenolen kommer.

Köttfärsen är bra i Åtvidaberg. Det kan konstateras sedan länsveterinären gjort en sammanställning över resultatet av de närmare hundra prover som togs i olika butiker tidigare i år. I Åtvidaberg togs 14 prover på köttfärs. Elva prover var godtagbara, medan tre inte var det. Det var inget fel på färsen, men datummärkningen var inte korrekt. I de tre aktuella butikerna har en uppföljning gjorts och de visade att allt nu är otadligt.

Stort intresse i Åtvid för jubilerande ridklubb

Så länge ridklubbens jubileumsarrangemang varade stod de allra minsta troget i lång kö för att få rida några minuter på en snäll ponny

Trots ett ruggigt väder kom närmare 300 personer till Vrånghult utanför Åtvidaberg när 10-årsjubilerande Åtvidabergs ridklubb visade upp delar av sin verksamhet. Många passade också på tillfället att närmare beskåda det stora upprustningsjobb som klubbens medlemmar lagt ner på stall och andra utrymmen.

Programmet, som presenterades av Ingvar Hemmingsson, inleddes med att unga ridelever presenterade de hästar som klubben äger eller disponerar.

Därefter genomförde sex cowboy-utklädda ryttnare en kadrilj. Ridläraren Britt-Inger Millberg gav en uppvisning i hästdressyr och fyra unga och glatt utklädda flickor visade upp en rad konstter på och omkring en liten snäll häst. Programmet i paddocken avslutades med två hopptävlingar.

Runt omkring var det liv och rörelse bland olika lotteri- och försäljningsstånd. Det allra största intresset för den yngsta delen av publiken tilldrog sig som vanligt ponnyridningen. Där var det lång kö så länge arrangemanget varade.

Ridklubbens ordförande,

Arne Gustafsson, var förstas nöjd med tillslutningen.

— Vi tycker det är roligt att kunna visa upp den plats där så många ungdomar i Åtvidaberg tillbringar sin fritid, sade han. Samtidigt som det är ett rent nöje att släppa in gäster i det nyrenoverade stallet, i lektions-sal och andra utrymmen.

I dag har ridklubben ca 200 medlemmar varav merparten utgörs av ungdomar. Lokalerna har under främst det senaste året undergått en mer eller mindre fantastisk ansiktslyftning. Bakom det ligger massor av finurliga materialinköp för bortåt 40 000 kr och ca 2 000 timmars ideellt arbete.

— Men vi tänker inte slå oss till ro och vila på lagrarna, säger Arne Gustafsson. Ännu återstår mycket att göra. Men med det flyt vi börjar få i klubben ska det bli roligt att jobba vidare.

CHRISTER BERG

Grebo-Värna rökakorskrets har anordnat den årliga utflykten för pensionärer i församlingen. Det var fjärde året i följd och nu begav sig sällskapet på närmare 60 personer till Vists kyrka där man dels övervarade högmässan, dels med gulde studerade den efteråt. Kyrkkaffet dracks i Bjärka-Säby där Greboborna fick en orientering om vad som hänt sedan de nya ägarna tagit hand om slottet.

Grebo hembygdsförening anordnade på lördagen ett studiebesök på Kåringberget med dess märkliga natur och historiska lämningar. Den förmiddagslånga vandringen leddes av Evert Andersson som för närmare 20-talet intresserade visade på bl a resterna av en mycket gammal försvarsmur och stenhällar som han själv pjöjt upp. De senare är misstänkt lika de som användes vid forntida gravar och hembygdsföreningen skall nu försöka intressera expertis för saken.

Löftesrik barnkör

Den nya upplagan av Cecilia-kören, Åtvids församlings barnkör, framträdde på lördagen för första gången efter bara en månads repeterande. Framträdandet ägde rum i Åtvids gamla kyrka i samband med helgmålsbönen då ett program på ett tiotal sånger framfördes.

Tidpunkten var bra vald, för just den här dagen firades den helige Mikael's dag, barnens och änglarnas dag. Och nog var många av de små sångarna änglalika i sina vita skrudar i den mån de inte redan tidigare betraktades som änglar av sina föräldrar och andra anhöriga bland de 150 åhörarna.

På programmet stod en svit sånger av Hallin om Josefs försäljning till och vistelse i Egypten. Vidare sjöngs sånger av Elmehed och Agnestig och framför allt den senares Allt vi behöver för att leva framfördes utomordentligt fint.

Gulligt, publikdragande och löftesrikt för framtiden är slutintrycket av minikonserterna där man annars återigen slås av

musikdirektören Ingemar Ericssons förmåga att samla många och bra röster omkring sig. I barnkören ingår 30 flickor och några pojkar.

Om en vecka presenterar sig Åtvids ungdomskör.

CHRISTER BERG

Badmintonklubben i Åtvid satsar på ökad motion

— Det vore i dag inte särskilt realistiskt av oss att satsa på elitspel, även om det finns en och annan bland de yngre medlemmarna som skulle kunna gå riktigt långt. I stället satsar vi på bredden, att få så många som möjligt intresserade av badminton som bra och roligt motion. Glada motionärer är något av klubbens målsättning.

Det säger Monica Lander i Åtvidabergs badmintonklubb. Hon var med och bildade klubben som den här säsongen firar tioårsjubileum. Eftersom hon varit sekreterare hela tiden har

hon fått benämningen ständigt sekreterare.

I ett par års tid har badmintonklubben i Åtvid haft ett medlemsantal på ca 100 personer. Numera är över hälften av medlemmarna ungdomar under 25 år. Det är också ungdomarna som dominerar den tävlingsverksamhet man har i klubben. Utan att ha nått de verkligt stora resultaten går det ändå rätt hyggligt för dem i tävlingar och seriespel.

Inför jubileumssäsongen har Åtvidabergs badmintonklubb beslutat göra en extra satsning på motionsverksamheten. Det gör man genom att för första gången inbjuda till korpbadminton.

— Vi hoppas kunna få igång åtminstone 20 tvåmannalag i fyra olika serier, säger Monica Lander. Det bör kunna gå för vi vet att det finns många runt om i Åtvid som är intresserade. Det har vi sett på de senaste årens genomströmning av medlemmar. Förmodligen går det lättare att hålla dem knutna till sporten genom en motionsserie.

Ett sätt att popularisera sporten i Åtvid har man framgångsrikt prövat genom ett otal öppet hus-dagar. Vem som vill får komma och spela i sporthallen under den tiden för en mindre slant. Vid säsongens första öppet hus i lördags var det full beläggning på de fem banorna hela tiden.

— En av många fördelar med badminton är att det är en billig form av motion, säger Monica Lander. Man behöver egentligen bara gymnastikkläder. Den som vill kan köpa en racket för hundralappen och uppåt. An-

nars lånar vi ut redskap och håller med bollar.

Från och med den här säsongen har klubben också fått bättre planering på sina tider i sporthallen. Förut har man haft enstaka timmar nu och då. Nu är timmarna samlade i block.

— Totalt disponerar vi tolv timmar i veckan, säger Monica Lander. Vi skulle kunna behöva fler och ett annat önskemål är förstås bättre tider på dygnet. Men å andra sidan är vi ju många föreningar i Åtvid som slåss om utrymmet.

CHRISTER BERG

Inför tioårsjubileet satsar Åtvidabergs badmintonklubb extra för att bredda motionsspelet. Bl a inbjuder man till en korpserie. Billigt, bra och roligt, säger tävlingsledare Björn Johnson och klubbens ständige sekreterare Monica Lander

En viltolycka inträffade på söndagskvällen på Linköpingsvägen vid Lilla Örsätter utanför Åtvidaberg. Föraren till en personbil hann aldrig väja för en älg som plötsligt sprang upp på vägen. Älgen slog omkull men reste sig och försvann i mörkret. Den har inte hittats. På söndagsmorgonen fick polisen rapport om att en älg setts stappla omkring på vägen vid Borkhult i Yxnerum. Orsaken till djurets skada är okänd. Också här letar man efter djuret.

I Missionskyrkan hölls på söndagen en gudstjänst för alla åldrar. Inledningsvis talade Marie Birgersson och Tonårsgruppen sjöng. Vidare medverkade Lef Boström och Anita

Henriksson. Biblar och sångböcker utdelades till fyra av söndagsskolans elever som fyllt tio år. Såväl söndagsskolan som nyingarna deltog med sång. Pastor Hans-Eric Hägg presenterade kyrkornas i Åtvidaberg gemensamma satsning Församlingen i skolans tjänst.

Hannäs pensionärsförening har varit ute på en dagsläng utflykt till bl a länets västra delar. De omkring 50 deltagarna åkte via Borensberg till Västra Ny kyrka. Efter ett studium av kyrkan for man vidare till Västra Ny sjukhus, där PRO har en kursgård. Harry Ahlgren, som tidigare varit tjänsteman på sjukhuset, tjänstgjorde som ciceron vid anläggningen.

Carlberg vann igen

Åtvidsboxaren Roger Carlberg vann i helgen en tämligen meriterande seger över Skoftebys Göran Borg, en senior som deltagit flera gånger i SM. Roger som har ett år kvar som junior vann med 3-0. Matchen ingick i BK Fighters Cup i Lilla Edet. Där deltog också Rogers klubbkompis Sören Hagström som dock förlorade sin match knappt med 2-1. Närmast väntar framträdande på hemmaplan när Åtvidabergs boxningsklubb anordnar nationell tävling den 18 oktober för första gången på många, många år.

Stor rödakorsaktivitet gav bra resultat i Grebo

— Här kommer du inte fram förrän du köpt några lotter, hotade skämtsamt Allan Roseberg utanför affären i Grebo i lördags när den lokala rödakorskretsen ordnade med många aktiviteter för att få ihop till ett stort bidrag till riksinsamlingen. Vid sidan om Allan kretsens ordförande Alva Angenfeldt

Det var minsann inte lätt att tränga sig in i affären i Grebo i lördags utan att betala en mer eller frivillig avgift till Allan Roseberg. För han såg nästan ensam till att hela rödakorslotteriet på 1 000 lotter gick åt. Så entréavgiften och/eller utgångsavgiften gick förstås till ett bra ändamål.

Över huvud taget var det fullt av liv och rörelse utanför Grebobornas affär på lördagsförmiddagen. Anledningen var att Grebo-Värna rödakorskrets prövade ett nytt grepp för att få ihop så mycket pengar som möjligt till den pågående riksinsamlingen.

— Tidigare år har vi gjort så att vi tagit en rejäl slant ur kassan och skickat in. Men i år ville vi försöka engagera fler,

säger kretsens ordförande Alva Angenfeldt.

Förutom lotteriet hade man limptombola, stånd med försäljning av olika saker och kaffeservering. Ett rullande lasarett kunde beses och den som så ville kunde skriva in sig som medlem. Det var det fyra personer som gjorde. Allt medan Grebo Stompers spelade så det stod härliga till.

Allt som allt fick rödakorskretsen in ca 1 500 kr under lördagen och med de pengar som bössinsamling m m kan ge under veckan lär årets bidrag från Grebo-Värna till riksinsamlingen bli det högsta hittills. Det betyder i sin tur att invånarna i de båda församlingarna givit över en krona var i genomsnitt.

CHRISTER BERG

6/10

Nytt sätt utvinna stoppar gifter från

De jättelika varphögarna runt Bersbo gamla koppargruva norr om Ätvidaberg har länge varit ett stort problem för naturvårdare, myndigheter, markägaren och folk som bor och arbetar i trakten. Föroreningarna från gruvområdet är väldiga. I flera år har många instanser grubblat över frågan hur man äntligen ska kunna stoppa spridningen av giftiga metaller från Bersbo. Det handlar om tonvis med metaller som varje år följer med lakvattnet ut i grundvatten och sjöar.

Många teorier har lanserats för att stoppa fortsatt spridning. Men i praktiken har de varit svåra att realisera. Inte minst av ekonomiska skäl. Att rena lakvattnet med kalk skulle t ex kosta upp emot 100 000 kr om året. Att täcka hela området med morän och matjord och sedan beså det skulle kosta 10 milj kr.

Utvinna metallerna

Ett tredje sätt som diskuteras skulle vara att på ett eller annat sätt utvinna de metaller som finns kvar i Bersbo. Men hittills är det ingen som vågat tro att den metoden skulle vara mer ekonomisk än de andra. Därtill har man menat att malmhalterna varit alltför låga.

Kanske ändå inte. Kanske går det att ta hand om de stora mängder koppar, zink m fl metaller som bevisligen finns kvar i Bersbo. Forskare har räknat fram att bara utsläppen varje år uppgår till 15-20 ton zink, 2-6 ton koppar, 30-70 kg bly, 30-50 kg kadmium och 20 ton svavelsyra.

Sprayas med bakterier

På fackspråk heter den nya metoden Bakteriell lakning och korrosion av sulfidmineral. Enkelt beskriven innebär metoden att t ex varphögarna sprayas med en särskild bakterielösning. När lösningen runnit genom varpen tas lakvåttskan om hand och sprutas mot exempelvis metallskrot varvid kopparn fall ut.

Metoden används på flera håll utomlands, men är praktiskt taget okänd i Sverige. Där konventionella metoder för brytning av låghaltig kopparmalm är olönsamma kan bakteriemetoden med stor sannolikhet komma att bli ett mycket attraktivt alternativ.

Börjar experimentera

I Sverige befinner man sig än så länge bara i början på experimentstadiet. Forskningsassistent Ulf Edvardsson på geologiska institutionen vid Stockholms universitet leder det projekt som helt nyligen startats med hjälp av medel från STU.

— Varphögarna ser ut att innehålla betydligt högre halter av koppar än man trott, säger

— Det skulle inte förvåna mig ett dugg om vi i botten av varphögarna hittar bitar med malmhalter på upp till 1 procent, säger forskningsassistent Ulf Edvardsson när han glatt överraskad utforskade varp vid Grönhögsgruvan

han. Det skulle inte förvåna mig om det i bottenlagren finns malmhalter på omkring 1 procent. Med bakteriemetoden går det att utvinna koppar där malmhalten ligger mellan 0,1 och 0,2 procent.

''Perfekt varp''

— Ingenjörerna i USA, Spanien och andra platser där jag studerat industriell utvinning genom bakteriell lakning skulle hoppa högt av glädje om de fick se Bersbo, säger han. För inte nog med att malmhalterna är så höga, även storleken på varpen är perfekt. Utomlands kämpar man med betydligt större block.

Just nu håller Ulf Edvardsson på med laboratiereprov på malm från Bersbo och tre Norrlandsgruvor. Först ska hela processen testas i laboratorium. därefter är det dags att gå ut i naturen och omsätta erfarenheterna i praktiken.

Ulf Edvardsson är mycket försiktig med uttalanden när man kommer in på frågor om lönsamhet.

— Vi måste veta mycket mer än vad vi gör i dag, säger han. Däremot är jag helt säker på att metoden är lönsam i ett annat avseende. Nämligen när det gäller att få stopp på spridningen av giftmetaller. Fast den vinsten är förstås svår att beräkna i kronor och ören.

Runt årsskiftet ska laboratiereproven vara färdiga. Om resultaten blir positiva och om, ett viktigt om, det går att skaffa fram kapital är det teoretiskt fullt möjligt att börja med utvinning av kopparmalm i Bersbo till våren 1982.

Varphögarna kan samlas ihop ovan mark eller i grytor. Man kan fylla en nedlagd gruva med varp. Eller också kan man spränga sönder kvarvarande malmkroppar nere i gruvorna.

Det är naturligtvis de stora projekten som är mest intressanta. Men vägen dit är lång och kantad med massor av forskning och behov av villigt kapital.

Text och foto:
CHRISTER BERG

Bland alla forskningsprojekt som pågår i Bersbo för att bli förhindra fortsatt spridning av giftiga metaller, ingår ett försök med växtetablering. Hela området skulle kunna täckas med morän och matjord och sedan besås med växtlighet

— Det bästa sättet att stoppa spridningen av giftiga metaller från Bersbo gruvormåde är att ta hand om metallerna. Det säger Ulf Edvardsson som forskar i en helt ny metod att utvinna koppar ur slagg och gamla nedlagda gruvor. Om laboratorieförsöken slår väl ut och pengar går att få fram kan processen börja tillämpas vid Grönhögsgruvan i Bersbo redan till våren

Arch. 6/10

Men då visste de inte . . .

Bakteriemetoden som sådan är inte ny. Redan på 1920-talet började man i Rio Tinto-gruvan i Spanien låta lakvatten passera varp och fattig malm.

Men man visste inte vad det var som orsakade att koppar fälldes ut.

Det var först 1956 som forskarna upptäckte orsaken: bakterier av familjen Thiobacillus. Sedan dess har forskningen under 70-talet tagit fart i takt med höjningen av koppars värde.

Genom bakterieläkning kan man utvinna alla metaller utom guld, silver och bly.

Från 70-talets början har Bersbo varit en mäktigt intressant plats för forskare av alla kategorier.

Hur den unika och med tiden illa medfarna bebyggelsen i Bersbo skulle kunna användas behandlades i ett examensarbete på tekniska högskolan i Stockholm 1976.

Dricksvattnet undersöktes för några år sedan och befanns innehålla så stora mängder kadmium att folk och få förbjöds att dricka det.

Geologer har beräknat giftutsläppen från Bersbo. Hur sjöar, vattendrag och grundvatten påverkats. Gruvsjön t ex är helt död. Metoder att åtgärda har föreslagits. Dyra.

Forskarna studerar Bersbo

Farmakologiska institutionen på Linköpings universitet gör organismanalyser och försök med växtetablering av nyttoväxter.

Gruvbyn är fotograferad och avritad från alla vinklar och vrår. Järnvägshistoriskt är den mycket intressant.

Man har bl a letat rent vatten, gjort kalkningsförsök och diskuterat stängsling av gruvhål.

Lars Nestor:

— Måste få stopp på giftspridningen

— Vi måste få stopp på föroreningarna från Bersbo. Tyvärr kostar det pengar. Men tonvis med gift låter sig inte hejdas av att vi bara diskuterar våra ekonomiska problem.

Det säger hälsovårdsnämndens ordförande i Åtvidaberg, Lars Nestor, som på sitt sätt engagerat sig en hel del i Bersboproblemet. Vi måste alla hjälpas åt och äntligen ta tag i

problemet, menar han. Eller ska vi tillåta fler döda sjöar i området utöver Gruvsjön?

— I hälsovårdsnämndens budget har vi inga pengar anslagna för Bersbo, säger Lars Nestor. Det har klart antytts att Bersbo inte prioriteras i budgetarbetet.

Lars Nestor poängterar att en njuugg inställning lokalt också kan påverka anslagsgivande centrala myndigheter.

Planer på hyreshus i Grebo villaområde

Hyreslägenheter i landsortsförsamlingen Grebo. Kan det verkligen finnas efterfrågan på sådana? Ja, det räknar stiftelsen Åtvidbergshem med och är i full färd med att planera ett antal lägenheter mitt i ett villaområde.

Grebo samhälle ligger i Åtvidbergs kommun på vägen till Linköping. Orten har vuxit ordentligt under senare år. I dag räknar församlingen över 1 200 invånare. Det är en ökning med nästan 500 personer på tio år.

Typiskt villaområde

Men för dem som vill bo i Grebo finns det inte många boendeformer att välja mellan. Kyrkbyn är ett typiskt villaområde. Några bor förstas också på pensionärshemmen och älderdoms hemmet. Men därutöver finns det bara ett par hyreslägenheter.

Stiftelsen Åtvidbergshem, som i Åtvid har stora problem att få alla sina lägenheter uthyrda, har under senare år inte dragit sig för att intressera sig

för kommunens ytterområden. I Björsäter blev det just i dagarna inflyttningsklart i tio marklägenheter. Nio av dem är nu uthyrda.

Många intresserade

När Björsäterplanerna offentliggjordes i början av 1980 antydde Åtvidbergshems styrelseordförande Evert Johansson att man kunde tänka sig att bygga hyreslägenheter också i Grebo. Omgående fick han en rad samtal från intresserade.

— Det visade sig, säger han, att både äldre och yngre ville bo i Grebo. Men av olika anledningar inte i en stor villa. Det fanns exempel på äldre människor som ville komma tillbaka till Grebo om det fanns möjlighet.

Fyra tomter

Mitt i det villaområde i Grebo som just nu håller på att bebyggas har Åtvidbergshem reserverat fyra tomter åt sig. Ritningar har tagits fram på hur marken skulle kunna utnyttjas. Det handlar om fyra hus med sammanlagt åtta tvårums- och

fyra trerumslägenheter. Vid infarterna blir det parkeringsplatser och förråd. Inne i området en lekplats.

Start i vår

Om det finns ett tillräckligt stort uttalat behov av hyreslägenheter i Grebo skulle man kunna komma igång med byggandet i vår och ha inflyttningsklart för hyresgästerna om ett år. Hyrorna beräknas i dag till mellan 1 500 och 1 900 kr i månaden.

— Men först vill vi ha ett kvitto på att folk verkligen vill ha hyreslägenheter i Grebo, säger Nils-Erik Backestahl som är VD i Åtvidbergshem. För den skull har vi beslutat inbjuda alla till en informationsträff i slutet av oktober. Det är ju förenat med ett risktagande att bygga och vi har inte råd att ha lägenheterna outhyrda.

— Dessutom, fyller Evert Johansson i, vill vi informera i god tid så att ingen efteråt skall kunna komma och säga att han eller hon inget visste.

CHRISTER BERG

Så spar jag energi!

Bengt Wind, planeringssektretterare, Åtvidberg:

— Några drastiska åtgärder har det väl inte blivit. Men det är klart att man drar inte på värmen för fullt, använder mindre varmvatten och duschar i stället för att bada. Vi har nyligen flyttat in i nytt hus och där har många energispartankar slagit igenom, med t ex ett värmeåtervinningssystem och tidsautomatik. Ett tag sköljde jag disken i kallt vatten, men så köpte vi en diskmaskin.

Curt Merkel, glasmästare, Åtvidberg:

— Årligt talat har det inte blivit så mycket. Jag har dragit in på en del onödiga bilresor. Så har jag givetvis satt in treglasfönster och nya tätningslister överallt i huset. I mitt yrke har jag kunnat notera att påfallande få människor försöker spara genom nya fönster och tätning. Men, det kostar att spara, förstås.

ÅTVIDABERG

Skolorna i Hannäs, Falerum och Forsaström har genomfört en tävling i terränglöpning. Resultat: Åk 1, pojkar: 1) Conny Juhlin, 2.36. Flickor: 1) Camilla Johansson, 2.38. Åk 2, p: Klas Svensson, 2.28. Fl: 1) Elisabet Hultenius, 2.40. Åk 3, p: 1) Fredrik Berggren, 5.02. Fl: 1) Kristin Lundqvist, 5.52. Åk 4, p: 1) Tomas Lindberg, 5.16. Fl: 1) Malin Nilsson, 5.53. Åk 5, p: 1) Kjell-Åke Johansson, 4.44. Fl: 1) Susanna Wibom, 5.13. Åk 6, p: 1) Stefan Svahn, 5.00. Fl: 1) Cecilia Solvestad, 4.59.

ÅTVIDABERG

Under de senaste fyra åren har Åtvidbergs kommun satsat över 3,5 milj kr på olika energibesparande åtgärder. Det motsvarar närmare 300 kr per invånare. Av den satsade summan har kommunen fått tillbaka ca 850 000 kr i statliga bidrag.

I våras räknade kommunens energisparingenjör Sven-Olof Söderström fram att investeringarna i energi skulle komma att minska oljeförbrukningen med 371 kbm om året. Det betyder med dagens oljepriser en besparing på över 600 000 kr. Vilket i sin tur innebär att de investerade pengarna är återbetalda på mindre än fem år.

Nu har kommunstyrelsen beslutat att bromsa vidare satsningar. Åtminstone tills man fått en, som det heter, utvärdering av de åtgärder som hittills vidtagits. Centrala byggnadskommittén har svarat att en sådan utvärdering är menings-

lös innan respektive projekt varit i gång åtminstone två säsonger. Så i Åtvid går man nu i väntans tider.

Ny folkrörelse på gång

Många Åtvidsbor hörsammade biskopens idé

Hur skall kyrkan bli mer levande och varm? Den frågan har biskop Martin Lönnebo ställt i ett av sina brev till människorna i Linköpings stift. Och han har själv kommit med en idé hur man skulle kunna gå tillväga för att mobilisera alla till samtal om de djupaste livsfrågorna. Nämligen genom att börja med en lång rad små informella träffar mellan vänner och grannar.

Biskopens kallelse till rådslag har man tagit fasta på i Åtvidaberg där det i söndags genomfördes massor med möten. På hur många ställen och hur många människor som deltog är det ingen som riktigt säkert vet. För någon rapportskyldighet har inte avkrävts.

Försiktig med siffror

— Det är klart att vi gärna vill veta hur många som anammade idén och hur träffarna utformade sig, säger Gunnar Rudborg som är något av samordnare för den här verksamheten i pastoratet. Tills vidare får man vara försiktig med siffror, fortsätter han. Men vad jag känner till så har minst 40 grupper varit i gång. Det skulle betyda att 400, förmodligen fler, människor samlats. Bara till kyrkkaffet i Värna kom 60.

Spännande idé

Gunnar Rudborg menar att det är en spännande idé som börjat ta form. Någon erfarenhet av den har man inte tidigare i stiftet. Åtvid är det första

pastorat som försökt sig på ett förverkligande av den.

Tanken har alltså varit att vem som helst skulle kunna ta initiativ till att bjuda hem sina vänner och grannar. I den lilla gemenskapen skall man sedan kunna sitta och diskutera frågor som har anknytning till kyrkan.

Som utgångspunkt har man vid det här tillfället haft det första av Martin Lönnebos H-brev. Det handlar om Hjärtat.

Denna första gång var det många engagerade lekmän inom församlingarna som bjöd hem ett antal människor till sina vardagsrum. Kyrkvårdar, ledamöter i kyrkoråd osv. Men där fanns också exempel på andra som tog samma initiativ.

Andliga resurser

— Det finns andliga resurser som inte är så väl tillvaratagna i vårt samhälle, säger kyrkoherde Arne Nilsson. Vi hoppas förstås att på det här sättet kunna lösgöra krafter som kanske blockerats av det institutionella i kyrkan. Att få i gång en folkrörelse. I Åtvid skall man gå vidare. Nästa steg blir en samling på tre platser då de som deltog i söndagens samtal tillsammans med prästerna får diskutera de förslag och tankar som tagits upp på vän- och granträffarna.

Nya samtal

Längre fram i höst fortsätter man med nya samtal i hemmen bland församlingsborna. Då främst med utgångspunkt från biskopens andra H-brev där man diskuterar äktenskap, barnuppfostran och generationsklyftor.

CHRISTER BERG

Mycket musik i Åtvid under kommande helg

En intensiv musikhelg väntar på lördag och söndag i Åtvidaberg. Åtminstone fyra arrangemang är inbokade. Alla arrangörer är förstås inte så glada över de krockar som uppstår.

— Det är olyckligt att det blir så här, säger bibliotekschef Britta Östlund. Det finns en programkalender på biblioteket och det borde de flesta arrangörer vid det här laget känna till. Genom att anmäla konserter och liknande till biblioteket och rådfråga kalendern innan ett evenemang bestäms, kan kollisioner undvikas.

På lördag framträder Åtvids ungdomskör i Åtvids gamla kyrka. På programmet står bl a Mozarts Te deum, negro spiri-

tuals och Norman Luboffs arrangemang av Amazing grace.

På söndag gästas Åtvidaberg av balalajkaorkestern Slaka strängar från Linköping. Framträdandet äger rum i Folkets hus där ett 30-tal man på balalajkor, domror, dragspel, skrammel osv spelar folkmusik från Ryssland och Balkan.

Senare på dagen blir det stor familjekonsert i Sporthallen. För programmet svarar Norrköpings symfoniorkester. På programmet återfinns en hel del kända musikverk som Peer Gynt av Bizet, Lars-Erik Larsson och Mozart. Okrestern dirigeras av den unge kanadensaren Glenn Mossop.

Musikhelgen avslutas i Pingstkyrkan där Smyrna-församlingen återigen manifesterar sitt rika musikliv i en Önskesångarnas kväll.

9/10

Inga avgifter på boklån i Åtvidaberg

Kulturnämnden i Åtvidaberg har beslutat uttala att man tar bestämt avstånd från varje tanke på att införa avgifter på boklån.

Det är ett svar på en skrivelse från statens kulturråd som fört fram frågan om en avgiftsfinansiering av folkbibliotekens service. Detta eftersom ärendet på senare tid aktualiserats i såväl enskilda kommuner som på riksnivå.

Kulturrådet säger självt att man finner att den sedan länge fastlagda principen om fri tillgång till folkbibliotekens service har stor kultur- och utbildningspolitisk vikt. Det är enligt rådets mening angeläget att denna princip inte frångås med hänvisning till ett tillfälligt kärvt ekonomiskt läge.

Kulturnämnden i Åtvidaberg tillstyrker livligt den tanken.

Pensionärer hyllade ÅFF

- Vi pensionärer känner samma glädje som befolkningen i Åtvidaberg i övrigt över ÅFF:s fina prestation att hålla sig kvar i allsvenskan. Laget och klubben är värda allt beröm efter den dramatiska och härliga avslutningen mot Malmö FF.

Det sade Åtvidabergs pensionsförenings ordförande Thore Johansson när ett 50-tal medlemmar samlades till möte på fritidsgården Lyktan på torsdagen. Alla närvarande tog upp en spontan applåd för ÅFF.

Vid den här träffen svarade fritidsgården för ett programinslag. Det var Peter Ohlin som visade diabilder och berättade om årets badresor. Vidare berättade han om fritidsgårdens lokalproblem och om de program och idéer som personalen har för den fortsatta verksamheten.

Innan pensionärerna avslutade med musik till Nisses gäng, allsång och kaffe beslutade man titta närmare på ett förslag att i framtiden utnyttja filmer i BIO 16-serien på sina träffar.

Kulturnämndens kostnader för sammanträden och förrättningar beräknas i år uppgå till ca 35 000 kr mot beräknade 25 000 kr. Man har därför beslutat begära tilläggsanslag med 11 000 kr.

DHR i Åtvidaberg har planer på att bygga till sommarhemmet Smedstorp och även asfaltera en del gångar för att underlätta framkomligheten. Man har skrivit till sociala centralnämnden och begärt hjälp med kostnaderna som beräknas till ca 25 000 kr förutom eget arbete. Nämnden har tillstyrkt förslaget och överlämnat ärendet till kommunstyrelsen.

Åter dags utse kulturstipendiat i Åtvidaberg

Vem ska få årets kulturstipendium i Åtvidaberg? Författarinnan Anna Spärre, Olle Söderbäck, någon av de många musikbegåvade ungdomarna i kommunen, Gärdserums föreläsningsförening eller någon annan av de många kvalificerade personer och organisationer som finns i Åtvidaberg.

För nu är det åter dags att lämna in förslag till kulturnämnden. Senast 2 november vill nämnden ha in förslag på kandidater. Vid sammanträdet 11 november avgörs vem som ska få heder och ära, och 5 000 kr.

Kulturstipendiet är avsett att främja kulturell verksamhet inom kommunen och kan tilldelas såväl enskilda personer som organisationer.

Terapiverksamheten får ny organisation

Terapiverksamheten för pensionärer i Åtvidaberg omorganiseras inom en snar framtid. Sociala centralnämnden har i omgångar diskuterat hur verksamheten skall skötas och i stort sett fastnat för ett förslag som nu föreläggs kommunfullmäktige.

Den nya organisationen innebär en koncentration av såväl personal som platser där terapiverksamhet skall bedrivas.

I dag jobbar 6-7 anställda på deltid med terapi över hela kommunen.

I Åtvid finns verksamhet på ålderdomshemmet Östergården för dem som bor där och andra som vill vara med. Dessutom finns en terapigrupp för synsvaga i Kammarfred.

I Björsäter, Grebo och Hannäs pågår verksamhet på respektive ålderdomshem. I Gärdserum även på pensions-hemmet.

Personalomsättning

Inom kort väntas stor omsättning bland de anställda på grund av pensioneringar och avflyttning från orten. Det är mest den saken som drivit på omorganisationen.

I fortsättningen menar sociala centralnämnden att perso-

nalen skall utgöras av en heltidsanställd utbildad terapeut och 1,5 tjänster som terapibiträden.

I Åtvid bör verksamheten koncentreras till Östergården. I Björsäter och Grebo sker ingen förändring. I Gärdserum flyttas verksamheten så småningom till de nya servicebostäderna. Eftersom ålderdomshemmet i Hannäs läggs ner anordnas en terapigrupp i pensions-hemmet.

Bättre kvalitet

- Visserligen innebär det nya förslaget att personalen får något färre timmar, säger socialchef Tord Nilsson. Men kvaliteten på terapiverksamheten behöver inte bli sämre för det eftersom vi satsar på bättre utbildad personal. Dessutom är det nödvändigt för att klara det budgeterade anslaget.

En fråga som diskuterats mycket i sammanhanget är var de synskadade skall ha sin terapiverksamhet i framtiden. Utredningen föreslår flyttning till Östergården. Men sedan de synskadade själva protesterat, bl a i det kommunala handikapprådet och genom en skrivelse från det egna länsförbundet, har nämnden beslutat avvakta med definitivt ställningstagande till nästa sammanträde.

CHRISTER BERG

Åtvidabergs fotoklubb hade på onsdagen återinvigning av sin ombyggda klubblokal på Bergsgatan. Man riktade ett särskilt tack till Ivan Uhrberg och Håkan Urberg, som dragit det största lasset vid ombyggnaden. Information lämnades om den förestående resan till en fotomässa i Nybro, och att klubben fått i uppdrag att framställa bilder ur det Thorinska fotoarkivet till pensionärsföreningen. Reglerna för Femklubbs-tävlingen diskuterades och vidare tittade man på två olika förslag till klubbmärke. I höst har i klubbens regi en nybörjar-

kurs i foto startats. Som avslutning visades bilder från RSF:s tävling 1980.

Till riksdagslistan har Åtvidabergs socialdemokratiska förening beslutat nominera rektor Olof Sandqvist. Vidare nominerades Agneta Lindqvist och Wide Hellman till landstingslistan. Besluten fattades vid möte i Folkets hus på tisdagen, då kommunalrådet Göte Edlund ställde frågan Är den offentliga sektorn för dyr? Under diskussionen framkom att barnomsorg och äldreomsorg, liksom sjukvård, måste prioriteras vid uppgörandet av budgeterna.

Närmare 1 300 kr blev resultatet av den drive, som Gärdeserums rödakorskrets anordnade på lördagen. Man hade valt att placera lotteristånd och stå med sparbössor i Falerum.

Tackar nej till chefsjobb. Avdelningschef Leif Sjöholm i Vetlanda har tackat nej till erbjudandet att få bli socialchef i Åtvidaberg. Det var ju synd, säger sociala centralnämndens ordförande Göran Pettersson, eftersom vi alla var eniga vid valet bland de åtta sökandena. Nu går budet till t f avdelningschef Christer Carlsson i Hästveda.

POTATISLANDEN *Innehåller många märkligheter för den som är utrustad med ett visst mått av fantasi. Som de här två figurerna som Sonja Winberg i Båtvik i Åtvidaberg hittade häromdagen. Den vänstra, tycker vi nog på lokalredaktionen, liknar mest en ruvande raphöna. Den högra fick oss att tveka mellan säl, sjölejon, fågelunge och tvärhandshög varelse från Mumindalen.*

13/10

Halleholmstorpet är i dåligt skick och behöver repareras. Det skriver logen Fridensberg till kulturnämnden och vill att de förtroendevalda gör ett besök vid det gamla torpet där bl a stort midsommarfirande anordnas varje år för familjer i Åtvidaberg. Byggnaderna ägs av kommunen och förvaltas av logen som inte anser sig ha råd att stå för de reparationer som är nödvändiga. Kulturnämnden har beslutat överlämna ärendet till fastighetskontoret och då också hänvisa till den kulturhistoriska bebyggelseinventeringen. Där anges att Halleholm har ett väsentligt miljömässigt värde och bör bevaras med karaktären bibehållen. Det är angeläget, säger kulturnämnden, att åtgärder vidtas så att inte förstörelsen fortsätter.

Åtvidabergs bridgesällskap har spelat Facitbridge. Tretton par deltog och medelpoängen var 360. Resultat: 1) G Andersson/Å Gustavsson, 462; 2) A Svanström/H Andersson, 405; 3) H Svensson/H Falk, 399; 4) A Wessman/Å Rundberg, 393; 5) S Hårlin/B Nylund, 375.

Bokutlåningen. Under september utlånades på biblioteken i Åtvidaberg sammanlagt 6 980 böcker. Det är en ökning med 235 jämfört med samma månad förra året. Utlåningen på respektive bibliotek var, med 1980 års septembersiffror inom parentes: Åtvidaberg 4 951 (4 886), Björsäter 475 (520), Falerum 343 (359) och Grebo 1 211 (980).

Konsertstöd. Kulturnämnden har beslutat att täcka eventuella förluster vid Åtvids ungdomskörs profankonsert i Folkets hus i slutet av oktober med högst 600 kr. Konserten med Slaka strängar i Folkets hus på söndag stöds av nämnden med högst 770 kr. Man har också beslutat gå in som delarrangör vid Vuxenskolans kyrkokonsert i Björsäter i slutet av november och där bidrar med 1 050 kr. Ett erbjudande om en konsert med Putte Wickman och Ivan Renliden avböjdes.

Milsimmet är nu inne på sin sjätte vecka och långbadarna är nu i så stort antal att de också kan kallas för mångbadarna. Hittills är det 242 personer som strävar framåt mot den stipulerade milen. Om ytterligare några tiotal personer ställer upp blir det deltagarrekor. Den femte veckans vinnare blev Harriet Schmit, Evert Svensson, Thommy Nilsson, Eva Andersson, Susanne Almborg, Alice Gunnarsson, Raul Norberg och Gunnel Nord.

Eskil Andersson går vidare trots nej i regeringsrätten

— Den här frågan är med största sannolikhet inte slutbehandlad bara för att regeringsrätten lämnar mitt överklagande utan bifall. Visserligen följer man kommunallagens bokstav men beslutet är rättsligt vidrigt och står i strid med vår grundlagsfästa yttrandefrihet.

— Konstitutionsutskottet bör få pröva frågan. Likaså de organ inom Europarådet som prövar om stater uppfyller de förpliktelser de undertecknat om skydd för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Det säger Eskil Andersson i Åtvidaberg sedan han i veckan fått besked från regeringsrätten om avslag på sina klagomål på kommunstyrelsen i Åtvidaberg.

Segdragen fejd

I bakgrunden ligger en segdragen fejd mellan Eskil Andersson och andra privatpersoner i Åtvidaberg å ena sidan och beslutande kommunala instanser å den andra. Upprinnelsen till de många skrivelserna, debatterna och överklagandena var turerna kring tillsättandet av en lokaliseringkonsult i Åtvid våren 1976.

Den nu aktuella delfrågan i hela komplexet härrör sig från ett uttalande av dåvarande kommunalrådet Carl-Eric Ahlström och Åke Elliot, båda i styrelsen för Åtvidabergs industribyggen. De talade om den skada som Eskil Andersson orsakade kommunen genom att försöka agera som dess samvete.

"Hans försök att på olika sätt misstänkliggöra kommunens förtroendemän och befattnings-

havare är en svår belastning för oss i våra strävanden att skapa en positiv utveckling i kommunen. Det är till stor skada för alla parter och främjar ej kommunen och dess invånare."

Sedermera förklarade en enig kommunstyrelse att man helt stödde Ahlströms och Elliots synpunkter.

Förgäves

Därefter har Eskil Andersson förgäves försökt få en förklaring på hur han åsamkat kommunen skada och hur stor denna skada skulle vara. Men några besked har inte lämnats.

Det blev överklagande till länsstyrelsen som lämnade besvaren utan bifall vilket nu också gjorts av regeringsrätten.

Under tiden har också Medborgarrättsrörelsen genom sin ordförande regeringsrådet Gustaf Petrén agerat. Gustaf Petrén har förklarat att det inte ligger inom en kommunstyrelsens kommunala kompetens att uttala sådana omdömen om

kommunmedlemmar som gjorts i Åtvidaberg. Det är inte heller någon kommunal angelägenhet att betygsätta kommunens medlemmar.

Allvarligt

— Åtvidabergsexemplet är särskilt allvarligt, angav Gustaf Petrén, eftersom det läggs en medborgare till last att han begagnar den i grundlagen tillförsäkrade yttrandefriheten. Medborgare måste kunna få framföra sina synpunkter utan att hotas av fördömanden från kommunala beslutsinstanser.

Gustaf Petrén menade att kommunen borde ta tillbaka sin kritik mot Eskil Andersson.

Men det gjorde inte kommunen. Kommunstyrelsen tillbakavisade också påståendet att man skulle vilja begränsa yttrandefriheten. Man menade att även kommunstyrelsen, åtminstone dess ledamöter som privatpersoner, borde ha samma yttrandefrihet som alla andra.

CHRISTER BERG

Björnsätters lottgrupp har haft årsmöte i Björnsätters församlingshem. I styrelsen omvaldes Ann-Charlotte Carlgren till ordförande och sekreterare. Till ny kassör efter Charlotte Wedenberg som avböjt omval utsågs Christina Stensson. Man konstaterade ett bra verksamhetsår. Ett tiotal lottor har genomgått olika kurser och några har deltagit i hemvärnets övningar. Under året ökade antalet medlemmar med en till 32. Efter förhandlingarna visades ett bildband om Östergötland som turistmål. Man avslutade med samkväm.

Oförändrat många utan jobb i Åtvid

Antalet arbetssökande i Åtvidaberg uppgick vid månadsskiftet september/oktober till 267 personer. Det är exakt samma siffra som en månad tidigare. Antalet lediga platser har sjunkit ytterligare. Från 19 till bara 5.

Av de arbetssökande är 110 personer under 25 år. 94 ungdomar hade vid ingången av oktober ingen sysselsättning alls medan 16 då var placerade i beredskapsarbete.

Antalet kvinnor som söker arbete i Åtvidaberg uppgick vid räkningstillfället till 148. Knappt 20 av dessa har angett att de kan tänka sig ett jobb utanför kommungränsen.

Av samtliga arbetssökande gick 170 personer helt utan sysselsättning. 54 personer hade tillfälligt arbete, 20 hade fast anställning men sökte något nytt och 23 personer var sysselsatta i beredskapsarbete.

Stora möjligheter för friskvård i Åtvid

— Det finns stora möjligheter att få i gång en aktiv friskvårdsverksamhet i Åtvidaberg. Men det är ett projekt på sikt som kräver långsiktig planering och måste byggas upp i etapp.

Det sade badmästare Roland Lind vid en informationsträff med Åtvidabergs Inner Wheel Club häromdagen. Han redogjorde också för de olika förutsättningarna för en friskvårdscentral i form av utbildad personal för hälsoprofilbedömning, kostfrågor, konditionstest, motionsaktiviteter o s v.

— Målsättningen är att försöka få människor att motionera regelbundet, äta bättre, att

hjälpa dem med rök- och alkoholproblem, övervikt m m, sade Roland Lind och nämnde betydelsen av att till centralen kunna knyta den kunskap som finns inom föreningsliv, skola, kommunala myndigheter, hälsovård och företag.

Roland Lind redogjorde också för behovet av vissa om- och tillbyggnader av sim- och sporthallen liksom vikten av att kunna utnyttja de tillgångar som kombination idrottshuskonferenshotell—underbar natur erbjuder.

Med Roland Lind som ciceron vandrade medlemmarna i Inner Wheel runt i anläggningarna och fick en fyllig information om den verksamhet som i dag bedrivs i idrottshuset.

Socialnämnden i Åtvidaberg kritisk mot kommunplanering

17
10

Sociala centralnämnden i Åtvidaberg är inte helt nöjd med förslaget till kommunöversikt med markdispositionsplan för Åtvidabergs kommun.

Man har flera synpunkter på hur förhållandena för fritidsfiskare och handikappade borde kunna förbättras, liksom för dem som vill ha kolonilotter eller utnyttjar närområden för friluftsliv.

I sitt remissvar redogör sociala centralnämnden för att man enligt den nya socialtjänstlagen är skyldig att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen, att medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med organisationer och enskilda främja goda miljöer i kommunen.

För att samhället ska fungera tillfredsställande, menar nämnden, måste invånarnas primära och sekundära behov tillgodoses. Till de sekundära behoven hör olika slag av fritidsaktiviteter.

Nämnden menar att idrott, sport, lekar och andra fritidssysselsättningar har en given social betydelse. Markdispositionsplanen måste ta hänsyn till dessa behov. Bl a får inte fritidsbebyggelse ta sådan omfattning att den utestänger människor från vackra naturområden, sjöstränder och andra attraktiva områden.

Sociala centralnämnden anser att förslaget är helt missvisande när det gäller de angivna kortfiskevattnen. De många fritidsfiskarnas berättigade önskemål har inte alls tillgodosetts.

Nämnden menar att fritidsnämnden bör få i uppdrag att arbeta vidare på de riktlinjer som kommunstyrelsen en gång dragit upp beträffande bildandet av sammanhängande fiskevårdsområden dit allmänheten kan få tillträde.

Vidare anser nämnden att vidtagna och planerade åtgärder för det rörliga friluftslivet är otillräckliga.

Man föreslår också att kommunen tar upp förhandlingar med baroniet Adelsvärd hur naturområdet kring Talltorpet-Smedstorp ska planeras. Smedstorp hyrs av DHR i Åtvidaberg och det vore tacknämligt om sådana åtgärder kunde vidtas så att också de handikappade kunde komma ut i naturen.

Beträffande de handikappades villkor föreslår också so-

ciala centralnämnden att en handikappvänlig badplats och fiskeplats görs i ordning i trakten av Villan.

Den stora högspänningsledning som ska gå genom Åtvidaberg kommer att dras alldeles i närheten av en badplats vid sjön Risten. Nämnden anser därför

rustas upp för att ersätta den gamla.

Slutligen framhåller sociala centralnämnden det sociala värdet av kolonilotter för personer, som saknar egen trädgård. Man förordar därför att kommunen i sin planering räknar med flera kolonilotter på lämpliga platser.

Bra verksamhetsår för lottorna i Åtvidaberg

Åtvids lottakår har haft årsmöte på Åssamässan under ordförandeskap av kårchefen Lisbeth Nyberg. Hon omvaldes och utsågs till kårens representant i lottaförbundet och vid riksförbundets årsmöte.

Till ny vice ordförande efter Marita Hjelte som avböjt omval utsågs Eva-Lena Karlsson och till ny styrelseledamot efter Gun Aronsson valdes Ulla-Britt Karlsson.

Av verksamhetsberättelsen framgår att det gångna året varit fyllt med aktiviteter. Åtskilliga av kårens lotter har deltagit i övningar, kurser, träffar och arbetsmöten. Under året ökade antalet lotter i kåren med sex till 111.

Man diskuterade det kommande programmet för hösten och våren. Bl a ska ett nytt grepp prövas genom att kalla lotter kategorivis. Ena gången diskuteras hemvärnslottornas problem, andra gången unglottornas osv. Dessutom ska de lotter som är engagerade i barnvård få teckna A-avtal.

I samband med årsmötet utdelades lilla förtjänstmedaljen i guld till Gun Aronsson och lilla förtjänstmedaljen i silver till Ulla-Bell Hugosson.

Efter förhandlingarna berättade flyglottan Helena Lundberg om sitt två veckor långa besök i USA. Tillsammans med fem andra lotter utsågs hon att representera Sverige i det internationella flygpojkkutbytet IACE. Hon illustrerade sitt anförande med diabler.

Få Åtvidsbilister ville testa gratis

– Visst är det litet märkligt att inte fler bilister nappade på de erbjudanden som vi hade för dem i veckan. Men vi får väl dra lärdom av de eventuella missar vi gjort. För vi kommer igen, fast då i ett bredare sammanhang.

Det säger polisinspektör Knut Tingebý i Åtvidaberg sedan han summerat intrycken efter den propagandadrive som trafiknämnden initierat och genomfört med organisationer och företag.

Information

På måndagen inbjöd riksföreningen för trafik- och polioskadade till en information om mörkerkörning för bilförare. Filmen Vilt och trafik visades och vidare anordnades gratis syntest, mörkerkörning på en 3 km lång slinga och prov för trafikborgarmärket. Till den här kvällen kom ett 20-tal perso-

ner. I huvudsak ungdomar med föräldrar.

Under såväl onsdagen som torsdagen kunde bilförarna i Åtvidaberg få en gratis kontroll av strålkastare och däck på åtta olika verkstäder runt om i kommunen. Man beräknar att endast något hundratal bilister utnyttjade erbjudande.

Nytt grepp

– Åtvidaberg har ju fått ett namn om sig i trafiksäkerhetssammanhang, säger Knut Tingebý och tänker bl a på de kurser för äldre bilförare som anordnades på mitten av 70-talet och som lockade till ett enormt deltagande.

– Det här var första gången som trafiknämnden tog det här initiativet till ökad säkerhet i mörkertrafiken, fortsätter han, men inte sista gången. Vid nästa tillfälle får vi nog pröva ett nytt grepp för att aktivera bilisterna.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Ett inbrott förövades natten till fredagen i en bensinautomat på Shells bensinstation på Linköpingsvägen. Med bulstax och kofot hade någon brutit sig in i automaten och stulit drygt hundra kronor i sedlar. Reparationskostnaderna beräknas till en bra bit över tusenlappen.

Flickorna på Alléskolan har nu avancerat till finalspel i skol-DM i fotboll för högstadiet. På torsdagen besegrade de i semifinalen Ljungsbro borta med 3-2 sedan Anna Åstrand gjort alla tre målen. Sämre gick det för pojkarna i sin semifinal som spelades på Edbergaplanen i Åtvid på fredagen. Zederslundsskolan från Motala vann med 4-2. Åtvidabergarna hade länge ledningen med 2-1 men fick så småningom ge sig. Alléskolans mål gjordes av Anders Lindgren på straff och Bo Andersson.

17
/ 10

namn
som
nämns

Presidenten svarade Rune

□ □ RUNE ANDERSSON, den förre byggnadsarbetaren i Linköping som hade en del problem när han ville lämna facket och som sedermera blev ordförande i östgötakretsen av Medborgarrättsrörelsen, har fått brev från USA:s president Ronald Reagan. För någon månad sedan skrev Rune ett långt personligt brev till Reagan där han bl a berättade om sina svårigheter att utnyttja grundlagsfästa rättigheter. Svaret från Vita hu-

Rejäl rödbeta

— Det är den största rödbeta jag någonsin sett. Kan det vara något för Corren? undrade Axel Eriksson från Vitvassa i Värna när han stegade in på sockenredaktionen i Åtvidaberg häromdagen. Ur en stor påse hämtade han fram något som mest liknade en uttär. Men det var alltså en rejäl rödbeta.

Axels rödbeta visade sig väga 1,9 kg. Den var 36 cm lång och nära 10 cm tjock.

— I trädgårdslandet fanns

det fler bumlingar, berättade Axel. En del på omkring kilot.

Själv tycker Axel att en sådan här rödbeta smakar bäst om man kokar den i 20 minuter och sedan låter den efterkoka sisådär tio minuter inlagen i en Corre. Vi ska minsann pröva receptet. Med smör till.

Det här är årets hittills största inrapporterade rödbeta. Som upplysning kan nämnas att vi i Correspondentens Gyldene Bok har en notering på 5,6 kg.

CHRISTER BERG

set är undertecknat av Ronald Reagan själv som från djupet av sitt hjärta tackar Rune för omtanken om presidentens hälsa. Rune Andersson, som nyligen flyttat till Täby, blev mycket glad över brevet. Fast han tycker det är konstigt att en amerikansk president svarar fortare på brev än politiska partier i Sverige.

Berusad vägrade lämna stulen bil

Ordentligt spritpåverkad, utan körkort och i en stulen bil försökte en man i 20-årsåldern sent på fredagsnatten undgå att gripas av polis i Horn. Färden gick på vinglig stråt ungefär två mil på vägen mot Gamleby innan mannen till slut körde ner i ett dike och kunde tas om hand.

20-åringen hade av någon anledning blivit sur på en kloksknehavare i Horn och låst in sig i dennes bil och vägrade att komma ut. Polisen från Kisa och Åtvidaberg tillkallades och när de kom körde mannen i väg i riktning mot Gamleby.

Polisen tog upp förföljandet och försökte köra förbi för att på så sätt stoppa mannen. Men denne svarade med att preja polisbilen. I två mil pågick resan i måttlig men vinglig fart med polisbilen med påslagna blåljus efter. Turligt nog fick man inte ett enda möte.

Ännu i diket vägrade han att komma ut så polisen blev tvungen att slå sönder en ruta för att få upp bildörren och kunna ta hand om mannen. Denna var så berusad att han knappt kunde stå för sig själv. 20-åringen fördes till Linköping för vidare utredning.

ÅTVIDABERGS JUNIORLAG vann årets upplaga i Östsvenska juniorserien. Seriesegern säkrades i allra sista matchen, då topplaceringen kom att hänga på ett enda mål. Stående fr v: lagledaren Lars Kihlman, Thomas Liljegren, Mikael Karlsson, Tom Skarin, Håkan Johansson, Ulf Edström, Patrick Kihlman och Mats Liljegren. Knästående från vänster: Anders Persson, Johan Ekwall, Jan Svensson, Per Magnusson, Jan Nilsson, Roger Anspach, Krister Johansson och Peter Johansson

19/10

Terroristerna har övermannats av de effektiva hemvärnsmännen i Åtvidaberg. Allt medan filmteamet funderar på hur man skall få litet "action" i det följande momentet

Åtvidabergs hemvärnsmän har huvudroller i ny film

- Tystnad! Kameran går! Börja!

Regissören Börje Peratt fick minsann många tillfällen att lufta sin stämma i och omkring Åtvidaberg under lördagen och söndagen. Då började nämligen inspelningen av en informationsfilm om hemvärdnet på den lokala platsen.

Inspelningarna fortsätter hela veckan och efter den stora hemvärnsfesten i Rumma Folkets hus på lördag lär nog Börje Peratt vara ordentligt hes.

Avsikten är att göra en ny informationsfilm om hemvärdnet och ge en så heltäckande bild som möjligt om verksamheten inom ett hemvärnsområde.

Som objekt har just Åtvidabergs hemvärnsområde utsetts. Mycket beroende på att hemvärdnet i Åtvid är så aktivt. Att det sedan dessutom visade sig finnas en och annan skådespelaretalang bland "gubbarna" har ju inte gjort saken sämre.

Redan innan kameror, ljudupptagningsapparater m m monterades upp i Åtvidaberg har en del scener till den nya filmen tagits på andra håll. Bl a hur en fientlig u-båt dök upp i Stockholms skärgård och från Åtvidabergs högvakt vid Stockholms slott i slutet av augusti.

Lördagens huvudnummer var när en grupp hemvärnsmän effektivt och oklanderligt tog hand om ett par terrorister som tänkt sig att utföra ett attentat mot Forskrafts ställverk i Håckla strax intill tätorten.

Hemvärnsmännen fick hoppa ur en buss många gånger,

gruppledaren ge sina order om och om igen och terroristerna dra sina masker över huvudet åtskilliga gånger innan filmteamet gjorde OK-tecknet.

Ordentligt höstkyligt var det i luften. Men solen sken till allas belåtenhet och regissören eldade på försvarare och fiender.

Pyrotekniskt

På söndagen genomfördes en med pyrotekniska hjälpmedel förstärkt kretsövning i Åtvidabergsskogarna. Här deltog över hundra hemvärnsmän, lottor och samariter. Eldöverfall med krevader och rök, sårade och

krutstänk gjorde övningen riktigt realistisk.

Under veckan ska man filma en vanlig skjutövning och även skildra några av hemvärnsmännens vardag på arbete och fritid. Huvudpersoner i den delen blir Erik Karlsson i Björsäter, ADDO-chefen Lennart Gustafsson och Karl-Erik Björk på ÅSSA.

Filmveckan avslutas så på lördag i Rumma Folkets hus där man först regisserar en hemvärnsstämma och sedan högvaktsfest, ordensutdelning, dans osv.

CHRISTER BERG

Terapi för pensionärer inställs i Åtvidaberg

Terapiverksamheten för pensionärer i Åtvidaberg håller på att omorganiseras. Av allt att döma kommer den nya organisationen i gång så sent som pensionärerna blir utan sina timmar i terapiverkstäderna under ett par månader.

Hittills har 6-7 anställda jobbat på deltid med terapi över hela kommunen. En anställd har redan slutat och ytterligare ett par går i pension inom de närmaste veckorna. De övriga ska sägas upp.

Sociala centralnämnden har till fullmäktige lagt fram ett förslag till ny organisation som bl a innebär en styrka på tre anställda varav en utbildad terapeut på heltid.

Men fullmäktige kommer inte att behandla frågan förrän vid

sitt novembersammanträde. Och ännu har socialkontoret inte utannonserat tjänsterna.

— Det ser tyvärr ut som om terapiverksamheten måste inställas en tid, säger socialchef Tord Nilsson. Kanske kan den inte komma igång igen förrän en bit in på nästa år. För att något påskynda frågan kommer vi att utannonsera tjänsterna snarast och i texten ange att tjänsterna blir lediga under förutsättning av fullmäktiges godkännande.

CHRISTER BERG

20/10

å Allé mycket lyckad idé

De ansvariga på Alléskolan i Åtvidaberg fortsätter med den sedan ett par år så framgångsrikt prövade idén att i stället för sedvanliga åhörardagar ställa till med Öppet hus på en lördag. När det nu var dags igen i lördags kom fler anhöriga till eleverna än någonsin. Uppskattningsvis besöktes Alléskolan av ca 400 föräldrar, syskon, kusiner, morföräldrar osv.

— Det var ju ett länge känt faktum, säger rektor Olof Sandqvist, att åhörardagarna bara lockade några enstaka föräldrar till skolan. För att få fler intresserade till erbjudandet att bese skolan som arbetsplats testade vi Öppet hus-idén.

Det innebär att elever, lärare och övrig personal förlägger en halv skoldag till en lördagsmiddag. Undervisning äger

rum i vanlig ordning. Så gott det nu går när det som i ett fall kom närmare 50 extra personer till en lektion i ett av klassrummen.

Aulan var fylld till sista plats, även ståplats, när Olle Söderbäck höll morgonsamling.

Några problem att få dem som normalt arbetar på skolan att ställa upp på en lördag har det inte varit. Som kompensation får man en halv dag ledigt i anslutning till lovet runt allhelgonahelgen.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Smyrnaförsamlingen i Åtvidaberg avslutade på söndagen en Timmen glad-vecka. Under veckan kom mellan 50 och 75 barn till varje träff då man ägnade sig åt lekar, mycket sång och en bibelberättelse. Veckan avslutades på söndagen med en stor familjeträff som lockade omkring 200 besökare. Vid det tillfället utdelades biblar till ungdomar i fritidsgrupperna och barnkören Klängen sjöng. Ledare för arrangemanget var de båda pastorerna Lars Edén, Valdemarsvik, och Roland Källsten, Åtvidaberg. De gjorde på dagarna besök på daghem, fritidshem och förskolor i Åtvid.

Bensinstöld. Under den gångna helgen har någon manipulerat med bensinautomaten vid Rejmes och stulit bensin för drygt 100 kr.

ÅTVIDABERG

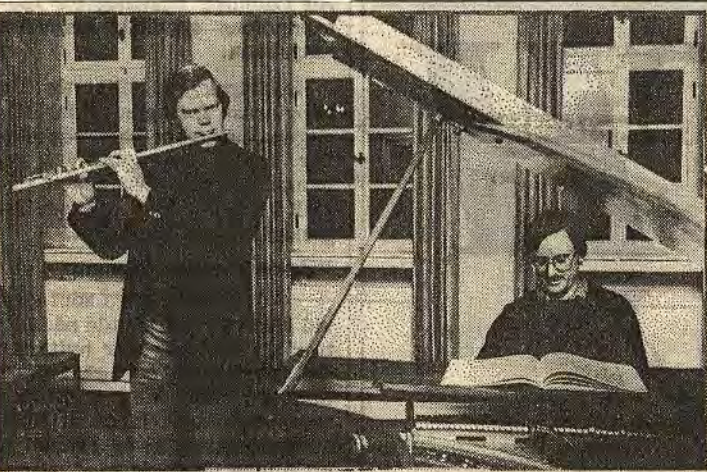
Bankekinds härads sparbank och Åtvidskorpen arrangerade på söndagen den sedvanliga Sparbankspromenaden. 167 personer tog tillfället i akt att gå den drygt två kilometer långa slingan och svara på tipsfrågor medan många barn i stället tittade på film i banken. Förutom vinster till dem som tippat bäst lottades ett tiotal priser ut bland de övriga. Resultat: 1) Gunilla Arnyrd; 2) Agneta Arnyrd; 3) Lena Johnsson; 4) Anita Gustafsson; 5) Joel Arnyrd; 6) Ove Gustafsson; 7) Margot Andersson; 8) Bo Arnyrd; 9) Madeleine Dovrén; 10) Pernilla Gustafsson; 11) Tommy Gustafsson.

Villastölder. Under förra veckan fick två ännu inte färdigbyggda villor i Basthagen påhälsning av tjuvar. Dessa hade tagit sig in i husen och där stulit byggmateriel, tapeter, strålkastare och en bormaskin.

Åtvidabergs FF:s segrande lag i ÖFF:s elitpojkserie för 65-ör. Stående fr v Sören Gustavsson, Roy Andersson, Joakim Gustavsson, Roger Larsson, Bo Andersson, Anders Ekholm, Johan Gröning och lagledaren Lars-Åke Gustavsson. Knästående fr v Thomas Liljegren, Patrick Kihlman, Ulf Edström, Harry Ejremar, Mats Liljegren, Anders Lindgren och Magnus Svensson. Saknas på bilden gör Roger Pettersson, Mikael Kanth och Lars Frenberg.

19/10

DEN INTENSIVA MUSIKHÖSTEN i Åtvidaberg fortsätter på onsdag med en konsert med västtyska Mannheim Kammerduo. Duon består av flöjtisten Joachim Schmitz och pianisten Hans-Jürgen Thoma, båda i 30-årsåldern. De har spelat ihop sedan fem år tillbaka. Förutom konsertframträdanden i olika länder har de också gjort radioprogram och gramofoninspelningar. Duon har specialiserat sig på sen 1900-talsmusik. På programmet står verk av bl a Poulenc, Honegger, Hofmann och Dutilleux. Konserten i Åtvidaberg äger rum i församlingshemmet och för arrangemanget står SKS och kulturnämnden

Rekordmånga på kuljaktstig i Åtvid inför årets älgjakt

På lördagen anordnade Åtvids lokala jaktvårdsförening sin sedvanliga höstliga kuljaktstig vid Örstorp utanför Åtvidaberg.

Eftersom tävlingen infaller precis före älgjakten brukar det normalt vara många jägare, som passar på att trimma både sig själva och sina vapen en sista gång innan man ger sig ut på passen. Så också i år då jaktstigen lockade 168 skyttar. Den kanske största anslutningen någonsin.

Deltagarna kom från när och fjärran. Förutom representanter från Katrineholm, Järfälla, Kalmar och Alingsås fanns dessutom en deltagare från Schweiz och en ända från Kanada.

Skyttarna, bland dem tre damer, fick gå en bana som

omfattade åtta stationer. 20 skott skulle avlossas och maximalpoängen var 100. Dessutom ingick en avståndsbedömning där det korrekta svaret var 61,7 m.

Resultat: Tävlingsklass: 1) Christer Karlsson, Rimforså, 96; 2) Karl-Axel Johansson, Södra Kinda, 93; 3) Hans Fredriksson, Motala, 93; 4) Egon Bergsell, Saab, 92; 5) Verner Andersson, Gamleby, 91; 6) Anders Nilsson, Kalmar, 91; 7) Jerry Karlsson, Rimforså, 91; 8) Hans Fogelström, Björkvik, 90; 9) Lars Niklasson, Alingsås, 89; 10) Olle Nilsson, Katrineholm, 89; 11) Rune Harrysson, Gamleby, 89.

Övningsklass: 1) Stefan Nilsson, ÅLJ, 81; 2) Lennart Nyberg, Valdemarsvik, 78; 3) Lars-Erik Nordh, 77.

Bostadsområdet Eksätter i Åtvidaberg är på väg att bli än mer attraktivt efter de senaste månadernas miljösatsning på den yttre miljön. Det "nya" Eksätter visades upp för några veckor sedan vid den s k Eksättersdagen då det kom massor med folk. Som ett direkt resultat av den dagen fick man åtminstone fyra nya hyresgäster

Eksätter attraktivt efter miljösatsning

Bostadsområdet Eksätter i Åtvidaberg har under de senaste månaderna genomgått en påtaglig förändring. Plank har slagits upp, lekplatser anordnats, bollplaner, utegrillar och massor med buskar och träd har inneburit en rejäl ansiktslyftning av den yttre miljön som tidigare klassats som steril.

Ungefär två miljoner kronor i bidrag och förmånliga statliga lån har satsats på att göra området mellan och kring husen mera barnvänligt och hemtrevligt. Åtgärderna har genomförts av stiftelsen Åtvidabergshem efter mycket och långvarigt samrådande med hyresgästerna. Samråd var en förutsättning för att man skulle få bidrag.

Stötesten

Eksätter har varit något av en stötesten för de ansvariga. Inte någon gång sedan de tolv husen med sina 320 lägenheter

och uthyrningsrum uppfördes på slutet av 60-talet har man haft full beläggning. En tid stod var fjärde lägenhet outhyrd.

Mycket har under de senaste åren gjorts för att göra Eksätter mera attraktivt. Man har byggt uteplatser, en fritidslokal, satsat pengar på energibesparing och annonskampanjer osv. Det senaste är alltså miljösatsningen i demokratisk anda på den yttre miljön.

På kommunhuset jobbar kanslist Lillies Rydberg med uthyrning av lägenheter.

— Det verkar, säger hon, som om trenden sakta håller på att vända. Just nu står ett 30-tal lägenheter tomma. Det är ett tiotal färre än i våras och en av de bästa siffror vi haft i Eksätter.

För ungefär en månad sedan arrangerades den s k Eksättersdagen. Under ordentligt festliga former visade stiftelsen och hyresgästföreningen upp det "nya" Eksätter för omkring tusen nyfikna.

Haft effekt

— Vi kan med stor sannolikhet säga att miljösatsningen och Eksättersdagen haft effekt, påpekar Lillies Rydberg. Inte bara genom att många nu talar om hur bra det blivit i Eksätter och att en del företrar att flytta in i Eksätter hellre än i något annat bostadsområde. Utan också genom att åtminstone fyra lägenheter hyrdes ut i samband med Eksättersdagen.

I dagsläget kostar en etta på 57 kvm i Eksätter 900 kr i månaden. En tvåa på 70 kvm kostar 1 190 kr, trean på 83 kvm 1 409 kr och fyran på 99 kvm 1 671 kr i månaden. I hyran ingår värme, tvättstuga, parkering osv. Dock inte hushållsströmmen.

CHRISTER BERG

21/10

Kampanj i Åtvid för ökad julhandel

I Åtvidaberg planeras en ny kampanj för att få invånarna att i största möjliga utsträckning förlägga sina inköp till affärer i den egna kommunen. Den här gången satsar man särskilt på julhandeln.

Näringslivsintendent Jan Nordenström som initierat den här liksom andra kampanjer för att sälja Åtvidaberg menar att en väl genomförd kampanj kanske kan minska åtvidabergarens inköp i Linköping under julhandeln med 10-20 procent. Det skulle kunna betyda en miljon kr extra i de åtvidabergska affärskassorna.

Upptakten till kampanjen äger rum i början av november. Då har Jan Nordenström kallat till en informations- och diskussionsträff.

Inbjudna är representanter för allt vad handel, hantverk och servicenäringar har att er-

bjuda i kommunen. Från kommunens sida deltar förutom Jan Nordenström även kommunalrådet Göte Edlund, kanslichefen Assar Holmqvist, gatu- chefen Sigvard Persson och fastighetschefen Nils-Erik Backestål.

Tidigare har näringslivsintenden- denten i omgångar kallat före- trädare för de stora företagen och för de övriga tillverknings- företagen i kommunen. Dessa träffar ansågs givande för båda parter.

— Handel och hantverk är en mycket viktig del av näringsli- vet, menar Jan Nordenström. Framgång för den lokala han- deln ger fler arbetstillfällen och en hög servicenivå för kommun- invånarna. Bl a med den här träffen som grund vill vi försöka förbättra handelns möjligheter på kort och lång sikt.

CHRISTER BERG

Åtvids skolstyrelse:

Bromsa byggandet av bostäder i Grebo

Byggandet i Åtvidaberg bör anpassas till tillgången på elevplatser i de olika skolorna. Det anser skol- styrelsen i Åtvidaberg se- dan man gått igenom för- slaget till kommunöversikt och markdispositionsplan för kommunen.

I stort sett ansluter sig politi- kerna i skolstyrelsen till det förslag som presenterats. Men på två punkter kommenteras förslaget.

Eftersom elevunderlaget är starkt vikande inom Lång- brotts, Björsätters och Falerums skolområden är det synnerligen viktigt att framtida bostadsbyg- gande förläggs till dessa områ- den, skriver skolstyrelsen.

Däremot är förhållandet det rakt motsatta i Grebo varför skolstyrelsen där förordar en uppbromsning under större de- len av 80-talet. Först då får man åter ledig kapacitet i Grebo skola.

Skolstyrelsen framhåller även vikten av att det finns särskilda naturområden till- gängliga för exkursioner. Så- dana områden får inte ligga alltför långt från skolorna.

På den punkten refererar skolstyrelsen till en skrivelse från Olof Söderbäck som är biologilärare på Alléskolan. Denne påpekar att det är utom- ordentligt viktigt att ekhagarna i Bysjön-Glanområdet bevaras från såväl bostadsbyggande som igenplantering.

Vidare anges som ett starkt önskemål från skolans sida att förhandlingar snarast kommer till stånd mellan kommunen och markägaren beträffande hur områdena vid Lilla Björn och Åtvidsnäs skall utnyttjas och skötas.

CKF i Åtvidaberg har haft sin årliga kyrksöndag. Den här gången gjorde man under god tillslutning ett besök hos pingst- kyrkan och deltog i söndagens gudstjänst. Efteråt skedde en samling i festvåningen där pas- tor Nils-Göran Andersson berät- tade om verksamheten i Smyr- naförsamlingen. Vidare med- verkade pastor Roland Källsten med sång.

Bor du som du vill?

Anita Sjösvärd, Åtvida- berg:

— Nej, jag skulle vilja byta. I dag bor jag i en hyreslägenhet på två rum och kök på andra våningen. Nog skulle jag föredra en trerummare. En marklä- genhet med en liten, liten gräspiätt som jag fick dis- ponera. Men jag vill förstås bo kvar i Åtvidaberg. Det är ett lagom stort samhälle för min del.

Lillies Rydberg, Åtvida- berg:

— Javisst gör jag det. Vi bor i egen villa som vi byggde i början på 60-talet. Den är ca 140 kvm stor och det är lagom. Villa och trädgård ligger centralt i Åtvid. Man kan inte tänka sig bättre. Och med all den härliga naturen precis inpå knutarna.

Lång debatt om handikappfrågor

Åtvidaberg ingen jämlik kommun

Är Åtvidaberg en jämlik kommun? Den frågan ställdes under debatt i ordenshuset i Åtvidaberg på måndagskvällen och svaret blev: Nej, inte särskilt!

Debattkvällen anordnades av handikapprörelsen tillsammans med ABF. Ett 50-tal personer kom för att lyssna och debattera, bland dem många representanter för olika handikapporganisationer. Många förtroendevalda var på plats, särskilt s-märkta. Där fanns också folk från LO, arbetsförmedling, kommunen och handikapprådet.

Inte lyckats

Debattledare var sociala centralnämndens ordförande, landstingsmannen m m Göran Pettersson. I sitt inledningsanförande sade han bl a att inget parti i Åtvidaberg lyckats sär-

skilt väl med att få med de handikappade i det politiska arbetet. Han ansåg att den allmänna debatten kring handikappfrågor var för mycket centrerad till tekniska hjälpmedel.

Stig Strömberg, s-representant i handikapprådet (HKR), spetsade till debatten med en rad synpunkter och frågor. Det är för glest med byggmästare och arbetsgivare här. HKR har det segt i sina kontakter med kommunen. Finns det några arbetsplatser för handikappade i kommunen? Hur görs det rörliga friluftslivet tillgängligt för handikappade? Hur mycket anslås i den kommunala budgeten för handikappfrågor?

Lång debatt

Därefter vidtog en nära två timmar lång debatt där företrädarna för handikapporganisationerna hade mycken bister kritik och många frågor av praktisk natur att rikta mot de ansvariga politikerna. Dessa i sin tur hade påtagligt svårt att värja sig i flera fall. Man fick erkänna att mångt och mycket inte var bra.

Politikerna talade så gärna om vad som borde göras, hur man ska ställa upp i framtiden, hur man ska kämpa, vad som finns i budgeten men inte kan avslöjas att Göran Pettersson ansåg sig föranlåten att påpeka att det inte var något valmöte

Mycket snett

— Det är mycket som gått snett i kommunen och det ver-

kar hopplöst att kunna påverka beslut, sade Karin Lindström, DHR. Många politiker tror att de har monopol på att bestämma. Man skapar regler för supermänniskor. Också handikappade borde få leva som de vill, kunna ta sig in på apoteket, kunna få ta färdtjänst till Systembolaget likaväl som till kyrkan.

Ann-Christin Coldin kritiserade det mycket dåliga fritidsutbudet för utvecklingsstörda barn och ungdomar. Vad finns i simhall, sporthall, musikskola, fritidsgård, hos studieförbund osv? Inget, svarade hon och manade kommunen att söka

upp målgruppen och informera om de möjligheter som finns.

Förtidspension

Lennart Johansson tog upp de förtidspensionerades problem. En 40-åring som förtidspensioneras kostar samhället 1 miljon kr, sade han. Denne behöver bara producera motsvarande 10 procent av sin konsumtion för det ska bli lönsamt för samhället. Det är bara en aspekt som talar mot förtidspensionering.

Margareta Malmström berättade om reumatikernas problem och begreppet sjukgymnastik i glesbygd. Det finns två sjukgymnasttjänster för Åtvidaberg. En är tillsatt, men den

sjukgymnasten slutar 1 november. Då har vi ingen. Jag utgår ifrån att ni politiker visar ert ansvar och ser till att båda tjänsterna tillsätts, sade hon.

Debatten fortsatte så med genomgång av allt från små praktiska problem som att få upp dörrar till offentliga institutioner till de stora principiella frågorna om attitydförändring och negativ regeringsinställning.

Som avslutning förklarade arrangörerna att man kommer tillbaka nästa år. Då med frågan: Är Åtvidaberg mera jämlikt nu?

CHRISTER BERG

22/10

LO-distriktet tillstyrker lån

LO-distriktets representantskap beslutade vid sin halvårskonferens på kursgården Yxnerum på lördagen att rekommendera fackföreningarnas avdelningar i Östergötland att ansluta sig till sparbankslånet. Om avdelningarna följer rekommendationen betyder det att länets 93 000 LO-medlemmar får möjlighet att utan borgen låna mellan 3 000 och 20 000 kr.

I dag har flera avdelningar liknande avtal med sparbankerna. Högsta lånebelopp har hittills varit 10 000 kr. För att låna ut pengar krävs att respektive avdelning placerar sitt långfristiga kapital där. Och en vanlig kreditprövning.

Halvårskonferensen besl-

tade att helhjärtat stödja LO-kongressens beslut om löntagarfonder. Man kommer att satsa en hel del på att förslaget skall vinna gehör hos medlemmar och allmänhet.

Efter en information om läget på arbetsmarknaden i Östergötland antogs ett uttalande där man uttrycker sin oro över utvecklingen. Distriktet kräver kraftfulla åtgärder framför allt på ungdomssidan.

Vidare diskuterades den kommande valrörelsen, distriktsexpeditionens flyttning och forskningsfrågor.

Konferensen nominerade Jan Karlsson och Lars Berg som ledamöter i länsarbetsnämnden, Maj-Lis Landberg till kursstyrelsen och Henry Nilsson och Roger Björk till AMI.

LO-sektionen i Åtvidaberg: Företagshälsovården viktigaste frågan nu

— En av de mest angelägna frågor vi har att jobba med just nu är att få igång en fungerande företagshälsovård i Åtvidaberg. Alldeles för många av våra medlemmar har inte tillgång till företagshälsovård. Det är absolut nödvändigt att få igång verksamheten snabbt. Vi kommer att driva frågan hårt

Hyggligt pris

Det säger Bernt Liljegren som är LO-sektionens ordförande i Åtvidaberg. Längre har den här frågan stötts och blötts. En gjord utredning visar att man i Åtvid skulle kunna få en rätt omfattande företagshälsovård till hyggligt pris. Bl a eftersom lokaler redan finns i kommunens ägo.

Men det skulle behövas företag med sammanlagt ca 1 500 anställda för att verksamheten skall kunna komma igång. Kommunen med sina ca 850 anställda är förstas med. Vidare har företag med tillsammans 200 anställda ställt sig positiva.

Större underlag

Men det behövs alltså större underlag. Tidigare har kommunen på olika sätt informerat arbetsgivare, fackföreningar m fl. Nu har också LO tagit nytt tag i ärendet. I veckan kallades en rad skyddsombud till information i Folkets hus.

För informationen svarade Swenolof Lindblad, Åtvidabergs kommun, Mauritz Eliasson, LO-distriktet, Per-Erik Utther, Metall, Tuve Martinsson, Trä, och Bernt Liljegren, LO-sektionen.

— Meningen är nu att skyddsombuden skall försöka behandla sina arbetsgivare att gå med i företagshälsovården, säger Bernt Liljegren. Är inte arbetsgivarna förhandlingsvil-

liga får avdelningarna ta över och driva frågan. LO-sektionens arbetsmiljökommitté kommer att följa upp hur det går på respektive håll. Trots allt tror jag dock inte det skall behöva vara så svårt att få tillräckligt underlag till en företagshälsovårdscentral i Åtvid. Bara alla nås av tillräcklig information.

CHRISTER BERG

Grebo bildar egen förening för mullar

Friluftsförbundet muller-
verksamhet i Grebo har nu vuxit sig så stark att ledarna i området beslutat lämna lokalavdelningen i Åtvidaberg och bilda en egen avdelning.

Av de tillsammans omkring 150 barn som är med i olika mulleskolor kommer över hundra från Grebo. Det betyder i sin tur att nära nog vartannat barn i mulleålder i Grebo är med.

Beslutet att bilda egen lokalavdelning fattades för en vecka sedan. I interimsstyrelsen ingår bl a Inga-Lill Krantz som ordförande, Marie Funquist som sekreterare och Ulla Teige som kassör.

I slutet av januari skall man hålla sitt första årsmöte. Till dess kommer man att informera alla i Grebo om nyordningen. Ja, även hushållen i Björsäter, eftersom även verk-

samheten där kommer att föras till Grebo.

Medan man i Åtvidabergs tätort har problem att få tag på ledare är Greboavdelningen väl försedd på den kanten. Vi behöver inte fråga länge innan nya ledare ställer upp, säger Marie Funquist, som räknar med att administrationen ska bli lättare när besluten kan fattas på platsen.

Under de senaste två veckorna har Friluftsförbundet mulleskolor i Åtvidaberg haft sina respektive avslutningar. Mulleskolorna för barn upp till 4 år samlade 25 deltagare, alla från Grebo. Övriga mulleskolor lockade 70-talet barn (hälften från Grebo). Strövarna var 40 till antalet (alla från Grebo). I Grebo pågår också verksamhet för en grupp friluftssare.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Grebo socialdemokratiska förening har haft möte där Evert Johansson, styrelseordförande i Åtvidabergshem, berättade om stiftelsens planer på att bygga hyresbostäder i Grebo.

Åtvidabergs socialdemokratiska kvinnoklubb har haft möte. Klubbens förslag till kandidater till fullmäktigelistan blev Birgit Johansson, Ing-Britt Kind, Evelyn Björk, Gerd Lidbäck, Anita Kindén, Marianne Karlsson, Inger Granberg och Lillian Wårhem. Man beslutade godkänna ett uttalande från kvinnoförbundet om fred och överlevnad.

Moderata samlingspartiet i Björsäter har haft föreningsmöte på Soltomta. Under mötet lämnades förslag på kandidater inför nomineringarna till nästa års val till fullmäktige, lands-
ting och riksdag. Carl G Nilsson höll ett anförande där han presenterade moderaternas landstingspolitiska handlingsprogram.

Åtvidabergs hantverksförening har haft höstfest på Stallet. Ett 30-tal medlemmar deltog i evenemanget, som inleddes med att kommunalrådet Göte Edlund ställdes mot väggen sedan han informerat om kommunalekonomiska frågor. Många av frågorna kom att handla om torghandel och vilka som bör få tillåtas hyra plats, liksom om kommunens sätt att anta anbud. Bl a kritiserades beslutet att anlita en utsocknes byggfirma till den nya skolan i Falerum.

Kyrkopolitiker i Åtvid oense om skattehöjning

Kyrkopolitikerna i Åtvid är inte överens. Oenigheten gäller 10 öre. Skall kyrkoskatten vara oförändrad 1:15 som socialdemokraterna vill, eller ska skatten höjas till 1:25 enligt de borgerligas förslag? En skattehöjning stöds av kyrkoherde Arne Nilsson.

Hittills har ärendet vandrat genom kyrkonämndens arbetsutskott och kyrkonämnden. Båda gångerna är det med Arne Nilssons utslagsröst som beslutet inneburit förslag om skattehöjning.

S i majoritet

Men i kyrkofullmäktige har socialdemokraterna en starkare majoritetsställning och lär inte få några problem att driva igenom sitt krav på oförändrad skatt. Ett krav som fastslagits i arbetarekommunens representantskap förra veckan då man talade om att också kyrkan måste anpassa sig till de ekonomiska regler som gäller för andra.

I kyrkonämnden var alla överens om huvuddragen i budgeten. Vid oförändrad kyrkoskatt omsluter driften ca 5,2 milj kr och kapitalbudgeten ca 400 000 kr. Tio öres skattehöjning innebär en inkomstförstärkning med 317 000 kr.

Den summan vill de borgerliga och kyrkoherden avsätta dels till kontot för oförutsedda utgifter, dels för aktuella inves-

teringar och allmänna investeringsfonden.

Inget utrymme

Oförändrad skatt innebär i praktiken inget utrymme för oförutsett och ett investeringsstopp. Visserligen avsätts formellt 87 000 kr till oförutsedda utgifter men 67 000 kr är redan in-tecknade. 20 000 återstår och de borgerliga vill lägga på ytterligare 46 000 kr.

Socialdemokraterna vill avsätta 70 000 till kapitalbudgeten för investeringar. Pengarna skulle användas till inköp av tomtmark vid klockstapeln i Åtvid, projektering av Grebo kyrka och nytt församlingshem i Åtvid. Det blir inte ett öre över till allmänna investeringsfonden, som redan nu är tom.

Minneslund

De borgerliga vill lägga på 271 000 kr. Därigenom skulle man äntligen kunna anlägga den av många efterfrågade minneslunden vid Nya kyrkogården, ordna till en siloanläggning i Blidsäter och anslå 100 000 till församlingshemmet i Yxnerum. Det skulle dessutom kunna avsättas 91 000 kr till allmänna investeringsfonden.

— Kostnaderna är pressade så långt det går, säger kyrkokamrer Stig Lundh. En av orsakerna till att det var extra komplicerat i år var förstas regeringens sparplan som för vår del innebär 165 000 kr i minskade skatteintäkter. Det är lika med 5 öre per skattekrona.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

23/10

Grebo skid- och motionsklubb anordnade på söndagen riksmarsch och tipspromenad med gemensam start och mål vid elljusspåret. Ett knappt 50-tal personer genomförde den milslånga riksmarschen och belöningar utdelades till Sten Yngve Björneskog, Christer Linderöth, Zandra Björneskog, Jessica Åhlgren, Britt Wallberg, Johan Bäckström och Barbro Johansson. Ca 200 deltagare gick tipspromenaden, den andra i ordningen av höstens sju. Alla rätt hade Jan Svensson, Margit Modin och Ulla Zander.

Husmodersföreningen Hem och samhälle har haft ett välbesökt möte. Man började med att läsa dikten Höst, skriven av Gunhild Nilsson, tidigare lärarinna i Åtvidaberg och föreningens ordförande i många år. Rapport lämnades från landsmötet i Malmö och man redogjorde för en kommande teaterresa till Stockholm. Vidare enades föreningen om att föreslå en kandidat till kommunens kulturstipendium. Efter förhandlingarna visade Gillis Johansson sin film om Kisa-original.

24/10

Arbetsförmedlare i Åtvid:

— Mycket svårt få handikappade placerade i kommunal tjänst

— Man skulle önska att också Åtvidabergs kommun ställer upp för de handikappade. Åtminstone inte sedan 1975, när jag började här, har vi lyckats få någon handikappad placerad i kommunal tjänst. Främjandelagen har inte utnyttjats någon gång. Vi har skickat fyra skrivelser i frågan och bara fått två av dem besvarade.

Den salvan levererade Siri Ohlin under en debatt om jämlikhet för handikappade i Åtvidaberg på måndagen. Siri Ohlin är föreståndare för arbetsförmedlingen i Åtvid. Hon blev inte svaret skyldig när det från LO-håll antydde att arbetsgivarna i Åtvid inte visar sitt ansvar och när Stig Strömberg frågade vad arbetsförmedlarna gör för de handikappade.

Målsättning

Siri Ohlin berättade att hösten 1979 genomfördes en kampanj

där målsättningen i landet var att 5 procent av de lediga platserna skulle rekryteras med handikappade. I Åtvidaberg kom vi upp i 9 procent. Men då arbetade vi i en konjunkturuppgång.

— Under oktober och november pågår en liknande kampanj. Vi ska anvisa en handikappad och en äldre till alla som söker arbetskraft. Med tanke på att vi i dag bara har ett tiotal lediga platser att erbjuda, lär vi få svårt att komma över 0 procent.

Företagsberöm

Siri Ohlin passade på att ge beröm åt en del företagare i Åtvidaberg. Alla placeringar har inte lyckats vilket dock inte alltid berott på företag och/eller arbetskamrater. Problemen är många beträffande personer som anvisats från t ex kriminalvården och socialmedicin.

Ett annat problem är attityden hos arbetskamrater, sade Siri Ohlin. Det märks mest när handikappade placeras i ac-

kordsarbete och anses sänka ackordet för laget.

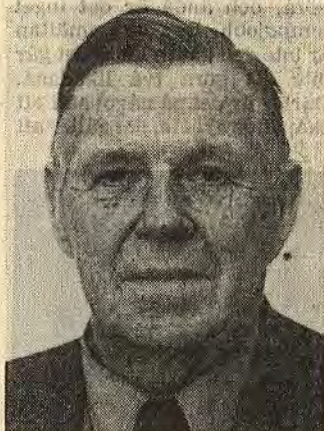
— Arbetsförmedlingen i Åtvidaberg är ett lokalkontor utan det stora kontorets resurser, sade Siri Ohlin. Men vi får fint stöd och hjälp med expertis från

distriktskontoret. Det är svårt, kolossalt svårt att få handikappade placerade på arbetsmarknaden. Men jag försäkras er att vi handskas mycket seriöst med problemen, sutade Siri Ohlin.

CHRISTER BERG

Eskil vidare till Europaråd

□ □ — Det är tur att det finns sådana som **ESKIL ANDERSSON**, säger en och annan kommuninvånare i Åtvidaberg och tänker på hans bulldoggsenvisa ifrågasättande

av kommunala (och andra) beslut. Myndigheters och politikernas omdömen om EA har dock ett annat tonläge.

Som när ett s-märkt kommunalråd och en moderat i kommunstyrelsen för några år sedan offentligen påpekade att Eskil Andersson är ta kommunen till stor skada och är en svår belastning i strävandena att skapa en positiv utveckling i kommunen. Uttalandet stöddes av kommunstyrelsen.

Eskil Andersson har gått ända till regeringsrätten för att få kommunen att ta tillbaka sitt yttrande. Men det hjälpte inte. Nu tänker han vända sig till Europarådet för att höra hur man där ser på en medborgares grundlagsfästa rätt att fritt yttra sig.

Kyrklig entusiasm i Åtvidaberg över Lönnebos rådslag

— Vi fortsätter på den inslagna vägen.

Det var det allmänna omdömet när Åtvids kyrkofullmäktige i veckan diskuterade satsningen på biskop Martin Lönnebos idé att kalla människor till små och informella rådslag om de djupaste livsfrågorna.

I Åtvid gick man för ett par veckor sedan ut med uppmaningen till folk att vara med på Goda vänners och grannars dag. Den som kände för det skulle bjuda in en grupp grannar och/eller vänner och diskutera religionsfrågor av praktisk och teoretisk natur. Som utgångspunkt för samtalen den här gången hade man ett av biskopens sk H-brev, Hjärtat.

Det visade sig att många hörsammade kallelsen. Någon rapportskyldighet förelåg inte men allt tyder på att ca 400

människor den här dagen deltog i någon av åtminstone ett 30-tal sammankomster.

Förra veckan följdes premiären upp med tre stormöten runt om i Åtvid.

Ledamöterna i fullmäktige är entusiastiska över idén. Frågan är, säger kyrkoherde Arne Nilsson, om inte lekmännen är djärvare än vi präster när det gäller att driva biskopens idé framåt.

Kyrkofullmäktige menar att fortsättningen är så viktig att alla invånare i Åtvid måste få ta del av biskopens nästa brev, Hemmet. Därför ska nu det frivilliga brevbärarlaget sammanställas igen. En grupp om ett 50-tal personer som ställer upp och delar ut kyrkopost till hushållen.

Goda vänners och grannars dag kommer att bli Hemmets dag, som äger rum på Fars dag 8 november.

CHRISTER BERG

— Här är våra nypon! Det tog inte lång tid förrän Patrik, Fredrik, Anna, Anna och Malin hade plockat sina tio nypon var mitt inne bland de taggiga buskarna

Så här gör vi

EGEN NYPONSONSOPPA

□ Nu vet minsann alla barn som går i andra klass på Långbrottsskolan i Åtvidaberg vad man kan göra med nypon. Mer än klipulver. En hel dag jobbade barnen med att göra nyponsoppa.

Det här hände en härlig höstdag. Det var varmt och soligt och löven hade börjat få

alla möjliga färger. Man började med att plocka tio nypon var.

Alla barnen, 36 stycken, fladdrade ut på skolgården och in i de taggiga nyponbuskarna som finns där. Men hur det var hade man svårt att bestämma sig. För det fanns två sorters nypon på skolgården. En del föredrog de stora tjocka med klipulver i.

Andra tog av de mindre vildnyponen.

Efteråt samlades alla i klassrummet där nyponen rensades och lades i en stor gryta med vatten. Medan nyponen kokade räknade en av eleverna ut på svarta tavlan hur många nypon som plockats. Det blev 360 stycken. Sedan gjorde alla var sin teckning.

När kokningen var klar efter någon timme samlades man kring läraren Birgitta Jonsson som malde sönder nyponen i en apparat. Hon sade att nyponen passerades. Ur apparaten kom från ett hål en tjock rödbrun smet och från ett annat kärnor och skal.

□ "Jättegott"

Smeten blandades med vatten, socker och litet potatismjöl. Så fick alla ställa upp sig i en lång rad och blev serverade soppa med vispgrädd och hackad mandel. Nästan alla tyckte det var jättegott.

Efteråt skrev eleverna en berättelse om vad de varit med om. Några var noga med att tala om hur taggiga buskarna var.

— Vi tycker det är viktigt att barnen får

Många nyfikna plockare samlades runt lärarinnan Birgitta Jonsson är hon skulle passera nyponen

lära sig att ta hand om det som finns i naturen, säger klassläraren Birgitta Jonsson och Barbro Blomquist. Förut har vi t ex gjort äppelkaka. Vad det blir härnäst vet vi inte riktigt.

Någon dag senare gick eleverna ut i olika affärer där de köpte olika sorters nyponsoppa. Man jämförde priser och kontrollerade innehållsdeklarationerna. Slutligen lagade man till och åt en del fabrikssockpor. De

flesta tyckte bäst om sin egen hemlagade.

□ Lingon

Så småningom kommer säkert fler klasser att få vara med om sådana här dagar. I den nya läroplanen för grundskolan ska ämnet hemkunskap in i undervisningen också på lågstadiet.

I Långbrottsskolan finns för övrigt en massa företagsamma människor. Det bevisade elever och lärare för några veckor sedan

genom att ordna äkta lingonsylt till skolmaten. Politikerna tycker nämligen att man inte längre har råd att köpa sylt.

Så en dag gick alla i Långbrott ut och plockade lingon. 100 liter samlades ihop och kokades i skolköket. Numera mumsar man som bäst på egen jättegod lingonsylt till köttbullarna.

Text: CAROLINA JOHANSSON (pryo)
Foto:CHRISTER BERG

Anna Bergman tar bort kjolen på nyponen. Kjolen, det var barnens namn på resterna av blomman

24/10

Vi gör nypon-soppa

		7	0
1	1	4	0
10	3	6	0

360 nypon

Fredrik Carlsson fick i uppgift att räkna ut på svarta tavlan hur många nypon man plockat tillsammans

När nyponsoppan var klar ställde alla upp i en lång rad för att få sin mugg med soppa, grädde och mandel

Anna och Fredrik lät sig väl smaka av sin egen nyponsoppa med mandel och vispgräde i

S-ledamöter mot partiet

Kyrkoskatten höjs 10 öre i Åtvidaberg

Kyrkoskatten i de fem församlingarna i Åtvids pastorat höjs nästa år med 10 öre till 1 kr 25 öre. Beslutet fattades på onsdagskvällen av kyrkofullmäktige i Åtvids m fl församlingars kyrkliga sällskap. Men först efter votering.

Med siffrorna 14-11 segrade förslaget om skattehöjning sedan två socialdemokrater övergett partilinjén. En av dessa, kyrkoherde Arne Nilsson, uppmanade alla ledamöter i fullmäktige att rösta efter sitt förstånd. Han beklagade dem som kände sig så bundna av sitt partis åsikt att de måste rösta mot sitt samvete.

Gösta Brindmark (s) svarade att det är helt i sin ordning att följa ett beslut inom partiet. Däremot tyckte han att Arne Nilsson varit väl ironisk mot sina partibröder. Man kan fordra av en präst, sade Gösta

Brindmark, att denne på ett helt annat sätt ska föra fram kärlekens budskap.

Tvingade

— Vi har ju alla varit överens att vi inte klarar nästa år utan en skattehöjning, replikerade Arne Nilsson. Det har också sagts att ingen ska tvingas rösta på visst sätt. Undra på att man blir förvånad när nu folk säger att de är tvungade.

I debatten erinrade Ingvar Kindsjö (m) om vad som händer om skatten inte höjs. Kontot för oförutsedda utgifter kommer bara att innehålla 20 000 kr som inte är intecknade. Investeringsfonden förblir praktiskt taget tom.

— Detta kan, sade Ingvar Kindsjö, vägas mot de löften vi gav när vi gick in i den kyrkliga sällskapet. Renoveringen av Grebo kyrka för 1,5 milj kr skulle redan varit i gång. Församlingshemsfrågan i Yxnerum måste lösas. Vi borde börja samla pengar för nytt församlingshem i Åtvid. Trucken på kyrkogården står mest på verkstad. En ny kostar 85 000 kr, osv. Egentligen skulle vi behöva höja skatten med 25 öre.

Tioöringen

Skoglar Axelsson (s) berättade att man slagits hårt för tioöringen på arbetarekommunens representantskapsmöte.

— Men vi fick inget gehör för våra argument utan inställningen var den att också kyrkan måste dra ner på kostnaderna. Jag är fullt medveten om investeringsbehoven, sade Skoglar

Axelsson. Och att det blir svårt att klara situationen med oförändrad skatt.

Den beslutade budgeten avslutar på driftssidan ca 5,5 milj kr. Genom den beslutande skattehöjningen kommer det att finnas 66 000 kr disponibla på kontot för oförutsett. Till investeringsfonden överförs 91 000 kr medan bl a 100 000 kr anslås till församlingshemmet i Yxnerum och 40 000 kr till minneslund på Åtvids nya kyrkogård.

CHRISTER BERG

Härlig jazzskiva

Rikskonserters skivbolag Caprice har gett ut en skiva med Lars Sjösten, Secret notes. På den skivan finns det massor av härligt svängig och musikaliskt personlig jazz. Det är roligt att kunna konstatera: Jazzen lever. Snålblåsten kring den här musikformen håller kanske trots allt på att avta.

Visst ryms mycket under begreppet jazz och visst måste ett visst mått av experimenterande få tillåtas. Annars stagnerar jazzen. Men likväl är det svårt att frigöra sig från känslan av trygghet och befrielse när man kan ägna sig åt att lyssna, njuta, nynna med, stampa med foten till rak jazz där glädje, skicklighet, "blå" stämningar finns inom ramen för form och melodi. Och just det ger oss den mångsidige och flitige jazzpia-

nisten, arrangören och kompositören Lars Sjösten.

Kring sig på den här skivan har han samlat några av den svenska jazzens mest kända personligheter, som Sture Nordin, Egil Johansen och Jan Allan. Där finns också en del nya men för den skull inte dåliga namn.

Samtliga låtar har skrivits av Lars Sjösten. Från den rivigt sprakande At the ping pong ball till den personligt präglade och nyskrivna Otetto capriccioso e lamentoso.

Lars Sjösten briljerar med utmärkt pianospel i den härliga Gasoline, my beloved och den underbara The acoustic eel. Lyssna också särskilt på den suggestiva latinamerikanska Third call där Rudi Smith på bensinfat förstärker intrycket.

CHRISTER BERG

Överskott på Facit:

Jobben är i fara för 20 anställda

— Vi har försökt finna lösningar för att klara sysselsättningen för alla anställda på sågen, möbelsektorn och anläggningssidan. Men det finns inga möjligheter att på Facits enheter i Åtvidaberg hitta andra jobb.

Det säger direktör Roger Svensson, ny platschef på Facit i Åtvidaberg.

På de tre verksamhetsgrenarna arbetar i dag ca 200 personer. Det är 20 för mycket. I mitten av nästa vecka inleds förhandlingar med facket om på vilket sätt man ska lösa personalöverskottet.

Konjunkturfrågorna både inom Sverige och utomlands har bidragit till stora lönsamhetsproblem på sågen. Någon nedläggning av sågen är inte aktuell. Däremot anser företagsledningen att personalstyrkan där måste minskas med åtta anställda.

På möbelsektorn har den senaste tiden stora investeringar gjorts på maskinparken. Något som i sin tur betyder att personalbehovet minskat med nio anställda. Företagsledningen ser dock något mera optimis-

tiskt framtiden an när det gäller möbelförsäljningen.

Genom nyinvesteringar minskar också sysselsättningen på anläggningsavdelningen med tre personer.

CHRISTER BERG

För dyrt värma upp Stora kyrkan

Det är dyrt att värma upp Åtvids stora kyrka vintertid. Förra vintern beslutade kyrkorådet att bara använda kyrkan vid sju tillfällen. Ändå blev uppvärmningskostnaderna lika stora som för Gamla kyrkan som alltså användes mycket flitigt.

I samband med budgetarbetet har kyrkopolitikerna därför beslutat att Stora kyrkan bara får användas sex gånger i vinter. Det betyder att också trettondagens normalt mycket välbesökta högmässa förläggs till Gamla kyrkan.

Man har också uppmanat kyrkorådet i Grebo församling att överväga om inte fler gudstjänster vintertid kan förläggas till församlingsgården.

Byggnadslovstaxan i Åtvidaberg höjs från årsskiftet med 10 procent. Det innebär att grundbeloppet ökar från 364 kr till 400 kr, och för en vanlig villa gör det en kostnad på 3 000 kr mot 2 730 kr i dag. Højningen betingas av det förändrade löneläget för byggnadsnämndens personal. Även mätningstaxans tariffbilaga höjs efter beslut av byggnadsnämnden. Avgiftshøjningen ligger mellan 15 och 20 procent.

Cherubinis Requiem i Åtvidaberg

1700-talskompositören Cherubinis Requiem blir huvudnumret vid årets allhelgonakonsert i Åtvidaberg. Konserten äger rum på lördag i Stora kyrkan där Åtvids kyrkokör med Maria Mucchiano-Johansson som solist och Ingemar Ericsson som dirigent står för programmet. Ur innehållet kan också nämnas verk av Ahnfelt, Nordqvist, Weinberger och Wesley. Mellan de olika avdelningarna kommer kyrkvärden Anna-Lisa Wärme att läsa dikter av bl a Karlfeldt.

30/10

Hans Jonsson, "poet" från Ätvidaberg:

Jag tänker inte be om ursäkt för mina dikter

– Det är inget litterärt mästerverk. Men det är heller inte meningen. Jag tycker ändå att man någon gång måste försöka sprida sina alster till en större publik än den allra närmaste vänskretsen. Och jag hoppas det jag nu gjort ska ge råg i ryggen för andra att göra likadant. För det finns många litterära begåvningar i vårt lilla samhälle. Jag tänker inte be om ursäkt för mina dikter.

Det säger Hans Jonsson i Ätvidaberg som i dagarna gett ut sin första diktsamling, Bilder. Samlingen innehåller ett 20-tal dikter vilka var och illustreras av Ätvidabergskonstnären Bernt Holmström.

Från Söderö

Hans Jonsson är 30 år, född och uppvuxen i Söderötrakten mellan Ätvidaberg och Kisa. I Ätvid har han bott sedan början av 60-talet. Han har en brokig bakgrund och prövat på olika saker. Sedan ett par år är han lokalredaktör i Ätvidaberg för Östgöten men just nu tjänstledig.

Precis som många andra människor har han suttit i sin kammare och tecknat ner sina känslor, åsikter, tankar. Med åren har det blivit rätt många alster och idéer, önskan att skriva för någon annan än byråladan har grott och nu också spirat ut i en dikttidning.

– Jag vet att det finns många bara i Ätvidaberg som skriver och skriver bra, säger Hans Jonsson. Först var väl också tanken att några av oss skulle slå oss ihop till en gemensam utgåva. Men många är rädda att lämna ut sig själva eller är alldeles för självkritiska. Så till slut blev det en egen produkt.

Egentligen skulle det blivit en liten enkel upplaga i A6-format. Men så bad Hans Jonsson konstnären och vännen Bernt Holmström att göra ett omslag. Bernt Holmström blev dock så gripen av dikterna att han efter tre veckors jobb i sin målarverkstad lämnade ifrån sig ett collage till varje dikt. Därigenom kom det sig att produkten fick A4-format och av upphovsmännen kallas för en bildtidning.

Fortsätta slita

– Det var en fantastisk upplevelse när jag fick se illustrationerna, säger Hans Jonsson. De är perfekta. Men så är vi ju också båda besläktade och har rötter i samma trakt.

– Jag när ingen rosenkimrande dröm om att sitta i en röd liten stuga på landet och låta människorna ta del av min visdom. Nej, det blir till att fortsätta att slita natt och dag, vardag och helgdag och längta efter fem veckors semester i Söderö.

Slutar Hans Jonsson som föredrar att kalla sig "poet" med citationstecken och inte poet. Ätminstone inte nu.

CHRISTER BERG

– Jag tänker inte be om ursäkt för mina dikter, säger Hans Jonsson i Ätvidaberg som i dagarna debuterat med dikttidningen Bilder, illustrerad av Ätvidabergskonstnären Bernt Holmström